SZÉNSZÜNET

- regény -

Írta: Szabó Illés

SZÉNSZÜNET (főnév):

Az elégtelen tüzelőellátás miatt központilag elrendelt, rendkívüli iskolai szünet.

Egy

Már nem is reménykedtem, hogy eljön, de a Sepsi jött. A villamos ütközőjén lovagolt. Nem azért, mintha nem lett volna pénze jegyre, hanem, mert ott szeretett utazni. Azt mondta, azért, mert nem bírja a tömeget. Ez persze hazugság volt, mert épp a legnagyobb tömegben szokott a kocsiban tülekedni, olyankor mindig az utasok zsebében turkált és lopkodott.

Szóval a Sepsi ült az ütközőn, közben jobbra-balra köpködött, és a nyelvét öltögette a dühösen hadonászó kalauzra. A kalauzt különösen a nyelvöltögetés idegesítette. A villamos csörömpölésétől nem lehetett hallani, csak a szájáról leolvasni, hogy szíjat hasítok a hátadból, kis rohadék!

Teljesen úgy nézett ki, hogy meg is teszi, mert ez egy nagyon elszánt kalauznak látszott, kinéztem belőle, hogy elkapja a Sepsit. De ez a hülye ahelyett, hogy elszaladt volna, még akkor is az ütközőn ücsörgött, amikor megállt a villamos. Ráadásul még rá is gyújtott.

A kalauz cseles krapek volt, mert nem a járdaszigeten, hanem a másik oldalon szállt le, úgy osont az ütköző felé. Előregörnyedve, behúzott nyakkal lopakodott, de így is látszott, milyen egy nagydarab barom. Persze odakiabáltam a Sepsinek, hogy hé, te hülye, odanézz, de mintha nem is hallotta volna, pedig már mindenki ráfigyelt. Ez az ökör meg csak nyugodtan üldögélt az ütközőn, sercintgetett és cigarettázott.

Na, gondoltam, ennek annyi, mert ezt most először is laposra verik, aztán meg kicsapják a suliból, mert az osztályfőnök megígérte, hogy ha megtudja, hogy valaki cigizik, azt minimum kicsapja, akiről pedig megtudja, hogy az ütközőn tujázik, azt is. A Sepsi pedig most egyszerre művelte mind a két kicsapási okot.

A kalauz már éppen nyúlt a grabanca után, amikor felordított, mert a Sepsi halál nyugin belenyomta a tenyerébe a cigit. Az utazóközönség erre felhördült, látszott, hogy a Sepsi elkapását most már a saját ügyének tekinti, és bekerítő hadműveletbe kezdett.

Erre persze már ez a hülye is elkezdett rohanni. Mindenfelől nyúlkáltak utána, de mindig kicselezte őket. Az egyik mégis elkapta a karját. Pont egy olyan, akire nem lehetett számítani, hogy elkapja, mert egy tohonya kövér pacák volt, de a keze villámgyorsan röpködött. Tartotta a Sepsit elégedett pofával, mintha megnyerte volna a békekölcsönt. Aztán ez is felordított, mint a kalauz, mert a Sepsi beleharapott a kezébe, mire persze a hájpacni elengedte.

Most már tényleg igazi üldözéssé fajult a dolog. Volt, hogy teljesen bekerítették, de amikor már majdnem elkapták,

kiszaladt az úttestre, és a teherautók meg a lovas kocsik között rohangászott, ahová nem merték követni. Végül átszaladt a túloldalra, lehúzta a nadrágját, és megmutatta a fehér seggét, aztán nagy röhögve elfutott. Egy darabig még lehetett látni a kopasz fejét, végül eltűnt az egyik kapualjban.

Egy páran még megpróbáltak utána menni, de aztán csalódott képpel jöttek vissza, mert ez egy átjáróház volt, a Sepsi már rég eltűnt a túloldalon. Így aztán az üldözők csak egymásnak esküdöztek, hogy kerüljön csak a kezem közé a kis gennyláda, kitaposom a belét!

A villamosvezető egyre türelmetlenebbül csengetett, úgyhogy a kalauz is előjött a kapu alól, és nagyon letörtnek látszott, de mielőtt elindította a kocsit, megesküdött, hogy kivesz egy nap szabadságot és visszajön, de akkor az Isten irgalmazzon ennek a szemét kis pöcsnek, mert személyesen fogja kinyírni. Ezután égett tenyerét nyalogatva felszállt a villamosra.

Az emberek szétszéledtek, én meg arra gondoltam, hogy most már nyugodtan hazamehetek, a Csepelből úgysem lesz semmi. Mert arról volt szó, hogy a Sepsi magával visz Csepelre, ahol a haverjai a munkásosztály fellegvárában őrzik a békét.

Ez az egész úgy kezdődött, hogy osztálykirándulásra mentünk Dorogra a szénbányába, ahol megengedték, hogy toljuk a csillét. Ez piszok érdekes volt, és másnap a suliban, amikor az osztályfőnök azt mondta, hogy milyen jó dolgunk van nekünk, szocialista gyerekeknek, hogy nem kell a csillét tolnunk, hanem marxista-leninista módon tanulhatunk az iskolában, és hogy ez mekkora vívmány, mi azt mondtuk, hogy szívesebben

tolnánk a csillét, mint például számtandolgozatot írnánk. Az osztályfőnök erre elkezdett ordibálni, hogy a mi osztályunk még nincs tudatilag kifejlesztve, ezért különórát fog nekünk tartani arról, hogy milyen jó is nekünk.

Be is tartotta az ígéretét, mert tanítás után bennfogta az osztályt, és felolvasta egy spanyol kisfiú történetét, aki egésznap a csillét tolta a kapitalista bányában, mégse kapott enni, amiért a szemétben kellett kotorásznia. Végre nagy nehezen talált egy darab száraz kenyeret, de akkor megtámadta egy még nála is éhesebb kutya, és elszedte tőle, úgyhogy a spanyol kiskrapeknak másnap üres gyomorral kellett tolnia a csillét.

Most már értitek, milyen jó nektek, szocialista tanulóknak itt az iskolában? – kérdezte. Értjük, ordítottuk kórusban, és egymást túlkiabálva bizonygattuk, milyen marha jó itt nekünk, csak már mehessünk focizni a térre. Erre az osztályfőnök azt mondta, hogy csak akkor hiszi el, hogy tényleg megértettük, ha fejenként gyűjtünk öt kiló vasat, mert a mi feladatunk a fiatal kommunistákhoz méltó tanuláson kívül az, hogy vasgyűjtéssel védjük a békét.

Ettől rosszkedvem lett, mert miután a múltkori gyűjtéskor elloptam a vasfedelet, amivel az útburkolók letakartak egy ottfelejtett gödröt, és a szomszédasszony kitörte benne a lábát, tudtam, hogy már sehonnan sem tudok vasat szerezni. Főleg, hogy az eltűnt fedél miatt többen is rám gyanakodtak a környéken.

Hát ezért vártam a Sepsire. Mert a Sepsi azt mondta, hogy neki minden vasmunkás a haverja Csepelen, csak odamegyünk, és annyi vasat hozunk, amennyit csak akarunk. De most, hogy

láttam, mi történt, tudtam, nem lesz semmi ebből a vasgyűjtésből, mert ez egy ideig nem mer mutatkozni errefelé, az tuti.

Elindultam hazafelé, éppen befordultam az utcánkba, amikor valaki a vállamra csapott, hogy na, mi van, takonypóc? A Sepsi volt. Ahogy röhögött, kilátszottak a lyukas fogai. Teljesen megdöbbentem, hogy mégis megjelent, ezért csak az jutott az eszembe, hogy nem voltál beszarva, amikor kergettek a villamosmegállóban? A Sepsi erre azt felelte, hogy úgy látszik, napszúrást kaptam, mert nem volt semmiféle villamosmegállóban, hanem mindenütt engem keresett, és reméli, hogy nem viccelődöm vele, mert az olyanoknak azt megsínyli az egészsége.

Erre már nem mondtam semmit, mert a Sepsi tényleg mindenkit pofán vágott, aki visszadumált neki, úgyhogy csak annyit kérdeztem, hogy na, akkor most megyünk Csepelre? Megyünk, aszondja, de nem oda. Fontoskodva járkált egy darabig, majd megkérdezte, hogy ide figyelj, takonypóc, tudsz te titkot tartani, de becsszóra, és itt dögölj meg, különben a falra kenlek? Én persze azt válaszoltam, hogy tudok, mire azt mondta, hogy jó, akkor velem jöhetsz a temetőbe.

A legkülönbözőbb ütközőkön utaztunk, közben a Sepsi elmondta, hogy azért megyünk, mert ma temetik a mártírokat. A mártír, magyarázta, miközben eleredt az eső és a menetszél vadul csapkodott, olyan halott, akinek korábban nem csípték a búráját, de közben kiderült, hogy mégis rendes krapek volt, úgyhogy most kiássák, és ünneplő tömeg előtt megint eltemetik.

Mikor megkérdeztem, honnan tudja, azt felelte, hogy van egy csomó mártír haverja.

Mire kiértünk a temetőbe, már javában ment ez a mártírdolog, amihez piszok sok ember gyűlt össze, úgyhogy nekünk csak egészen hátul jutott hely. De a Sepsinek nagy gyakorlata volt a furakodásban, így aztán nemsokára a szónok elé kerültünk.

A szónok emelvényen állt, és állandóan azt kérdezte a tömegtől, hogy ki ezért a felelős? Ilyenkor mindig az előtte sorakozó koporsókra mutatott. Mint kiderült, azokban voltak a mártírok, akikről azt mondta, hogy az elkövetett bűnöket jelképezik, és azt is, hogy a bűnösök lakolni fognak. Mellettem egy kövér pacák erre elkezdett sírni, amitől rázkódott a hasa. Majdnem megfulladtam, mert teljesen rám tehénkedett. Szerencsére a szónok ekkor rákiabált a tömegre, hogy ezért a disznóságért a tömeg is felelős, amitől a kövér hátrahőkölt, úgyhogy megint kaptam levegőt és körülnézhettem az egyre sűrűbb esőben.

A Sepsi kivételével mindenki fölfelé nézett. Ő lefelé, mert arra voltak a zsebek, amikben kotorászott. Olyan nyugiban csinálta, mintha csak a sajátjában nyúlkálna. Egy idő után már teljesen elszemtelenedett. Ami nem tetszett neki, abba beleköpött, és visszarakta. Ami viszont tetszett, azt az ingébe dugta, úgyhogy már majdnem akkora pocakja volt, mint a sírós tohonyának, aki mellettem tehénkedett.

Szóval, már megint hazudott, mert nem is igaz, hogy haverjai a mártírok. Az egészet csak kitalálta, hogy pimaszul lopkodhasson. Még akkor sem hagyta abba, amikor a szónok

befejezte a beszédet, pedig akkor nagyon érdekes dolog kezdődött. Megszólalt a gyászzene, és elvitték a koporsókat. Az egész pont olyan volt, mint egy igazi temetés, ahol nem régi, hanem új halottakat temetnek. Ezt meg is akartam mondani a Sepsinek. Ő azonban azt felelte, hogy hülye, nem látod, hogy dolgozom? - és lopkodott tovább.

Pedig ebben szakértő vagyok, mivel egyszer már voltam egy temetésen vidéken, amikor meghalt az egyik rokonom. Először úgy volt, hogy nekem nem szabad elmennem, mert az anyám azt mondta, hogy még túl kicsi vagyok az ilyesmihez. De aztán a családi tanács megállapította, hogy ahhoz még kisebb vagyok, hogy egésznap otthon maradjak egyedül, úgyhogy mégiscsak elvittek, de az anyám előbb még megmondta az apámnak, hogy mivel a halott az ő rokona, ő lesz a felelős, ha kiderül, hogy a temetés jóvátehetetlen borzalmakat hagy a lelkemben.

Ettől tényleg beijedtem, hogy miféle borzalmak leselkednek rám a temetőben, de végül hülyére röhögtem magamat.

A rokont nem szónok, hanem pap búcsúztatta. Azt mondta, hogy az Isten úgy látta jónak, hogy magához rendelje a rokont, tehát nincs mit tenni, de abban biztosak lehetünk, hogy a mennyben lesz elhelyezve, mert szerető férj és gondos családapa volt egy személyben.

Ez egy iszonyú nagy hazugság volt, mert mindenki tudta, hogy a rokon verte a feleségét, és elitta a gyerekei elől a fizetést, úgyhogy az egész családnak szégyenkeznie kellett miatta. A szónok mégis azt mondta, hogy a rokon a jó

cselekedeteiért jutalomban fog részesülni, amitől nekem röhögnöm kellett, de akkor még megpróbáltam visszatartani.

De az igazán vicces az volt, amikor a koporsót leengedték a sírba, mert akkor a feleség, akiről mindenki tudta, hogy utálja a férjét, elkezdett kiabálni, hogy megyek utánad, Béla, mert úgy hívták a rokont, hogy Béla.

Szóval akkor a feleség mindenkit félre lökdösve odafurakodott a gödörhöz, és úgy tett, mintha bele akarna ugrani, de közben látszott rajta, hogy egyáltalán nem akar beleugrani, csak tetteti magát, hogy mennyire szerette a részegest, aki rendszeresen verte. Az utólsó pillanatban tényleg elkapták, hogy ne izélj már Margit, mert ezt a nőt meg úgy hívták, hogy Margit.

Itt már tényleg alig bírtam visszatartani, de a legjobb még csak ezután jött, mert a halott fia, aki szintén Béla volt és szintén utálta a rokont, látta, hogy neki is kell itt csinálni valami nagyot, úgyhogy ő is elkezdett ordítozni, hogy megyek utánad, apám!

Ezen is látszott, hogy nem gondolja komolyan, mert közben nyújtogatta hátrafelé a karját, hogy elkapják, de ez egy nagy melák kölyök volt, amiért nem tudták megtartani, úgyhogy az utolsó pillanatban át kellett ugrania a gödröt, és a túloldalon ráesett a nénikém lábára, aki felsikoltott, mint később kiderült, kibicsaklott a bokája. Én akkor elkezdtem hangosan röhögni, de senki nem szólt rám, mert azzal voltak elfoglalva, hogy nehogy ők is röhögjenek, így aztán úgy néztek ki, mint akik a sírástól csuklanak.

Ezt akartam elmesélni a Sepsinek, de a Sepsi lökdösni kezdett kifelé a tömegből. Én persze piszokul pipa voltam. Azt ígérted, hogy bemutatsz a mártíroknak, ráadásul a vas sincs meg, dünnyögtem mérgesen, miközben a villamosmegálló felé caplattunk a pocsolyákban.

Mindig is tudtam, hogy egy ökör vagy, de hogy ekkora, azt nem gondoltam volna, válaszolta, és egész úton azt hajtogatta, hogy milyen hülye is ő, hogy pont engemet hozott magával, amikor sokan örültek volna, hogy milyen jó alkalom van ott a temetőben. Persze egy ilyen tökkelütött marha, mint amilyen én vagyok, csak bámul, mint egy elsős, és csak nézi a műsort, ahelyett, hogy dolgozna!

Mire hazaértem, már teljesen besötétedett, úgyhogy elkéstem. Még csak a nagyanyám volt otthon, aki, ha éppen nem takarított, a Bibliát olvasta, mégpedig olyan figyelmesen, hogy bárhol elkezdhetted, hibátlanul folytatta. Fújta kívülről az egészet, amivel nagy népszerűségre tett szert a környéken, hiába könyörgött neki az apám, hogy ne térítse a szomszédokat, mert elviszi az ávó az egész családot.

Amikor beléptem az ajtón, már tudtam, hogy nagy baj van, mert a vécét pucolta, amit olyankor szokott csinálni, amikor miattam aggódik. Ahogy meglátott, elkapta a galléromat, és verni kezdett a vécépumpával, de a szemén láttam, hogy megkönnyebbült, mert nem kell beszámolnia a szüleimnek a halálomról, amitől, mint azt sokszor elmondta, rettegett.

Én persze ordítottam. Mert az világos, hogy a csavargásért megruházzák az embert, de ne már, hogy a vécépumpával! Mert amikor a vécépumpával vernek, az a legmegalázóbb dolog!

Kettő

A Sepsit a mártírdolog után sokáig nem láttam. Az ugyan igaz, hogy egy osztályba jártunk, de csak a legritkább esetben jött suliba. Azt szokta mondani, hogy árt az egészségének. Nekem viszont állandóan iskolába kellett járnom, mert otthon azt mondták, csak akkor lesz belőlem ember, ha sokat tanulok. Miért, most mi vagyok, tücsök? – gondoltam, de nem szóltam. Azt is mondták, hogy ha szorgalmas leszek, majd meg fogom látni, hogy mennyire tisztelnek a nagy tudásomért.

Erre már nem bírtam ki, hogy ne válaszoljak vissza. Azt feleltem, hogy szerintem ez pont fordítva van, mert hiába tanulok sokat, mégse tisztel senki, a Sepsi viszont sose tanul semmit, mégis mindenki tiszteli, mert mindenkit meg tud verni. Úgyhogy a legszívesebben bokszolni járnék, mert hiába bukott kétszer, akkor talán még őt is meg tudnám verni, és biztos, hogy sokkal jobban tisztelnének.

Ettől a nagyanyám felnézett a Bibliából, és azt kérdezte, hogy miféle félresikerült gyerek ez? Az anyám erre megsértődött, és azt felelte, hogy jó, félresikerült, de akkor ezért a maga fia a felelős, mert nem tanította emberségre.

Ebből aztán nagy vita kerekedett, mert az apám közölte, hogy ezt a vádat egyszer s mindenkorra visszautasítja, és lehet, hogy az anyám közvetlenül nem, de a családja révén, akik ha kell, ha nem, édességgel traktálnak, igenis felelős azért, hogy mi lett belőlem. A nagyanyám neki adott igazat, mint mondta, azért

lett az apámból ember, mert olyan szegények voltak, hogy nem volt otthon cukor, csak melasz, az is kevés. Nehogy már a melasz mondja meg, hogy kiből milyen ember lesz, mondta az anyám, amire aztán szó szót követett.

Ebbe annyira belemelegedtek, hogy engem elfelejtettek kiküldeni. Végre hosszas vádaskodás után megegyeztek, hogy a félresikerülésemért mégsem ők, hanem a Sepsi a felelős.

Megállapították, hogy most már csak úgy lehet rajtam segíteni, ha megtiltják, hogy szóba álljak vele. Különben sem hozzám való, mert a szomszéd házban egy koszos üzlethelyiségben lakik a ringyó nővérével meg a részeges apjával, aki fényes nappal az utcára vizel. Köztudott, hogy ilyenkor még rászólni se lehet, mert azonnal megindul az illető felé úgy, hogy a hugyozást nem hagyja abba.

Az eltiltást nem volt nehéz betartanom, mert a Sepsi nemcsak a suliból, az üzlethelyiségből is eltűnt. Szerettem volna megtudni, hova, de a nővére az éjszakai kurválkodás után nappal aludt, az apja meg részegen tántorgott és hugyozott.

Így aztán, mivel büntetésből a térre se engedtek le, otthon üldögéltem, és azt hallgattam, hogy vegyek példát a nővéremről, akit megnézhetek, hogy milyen jó tanuló, ami abból is látható, hogy már másodszor nyerte el az iskolában a vándorzászlót, amire az van ráhímezve arany betűkkel, hogy a legjobb tanulónak Rákosi pajtástól szeretettel.

Ez különben nagy elégtétel volt a családunknak, mert a nővérem legnagyobb vetélytársa a barátnője volt, akinek a szülei nagyon nagyra voltak a lányukkal, hogy milyen okos, de az a csaj mégis csak egyszer nyerte el a vándorzászlót. Én

viszont még sose nyertem el semmilyen zászlót, és az is teljesen világos volt, hogy később se fogok, amitől kifejezetten utáltam mindenféle zászlót.

A nővérem zászlója oda volt készítve az asztalomra, hogy abból, merítsek erőt a számtanleckéhez, amitől nekem le kellett szöknöm. De mégsem lehetett leszöknöm, mert a nagyanyám éberen őrködött, nehogy meg merjek lépni, mert az borzalmas megterhelés, lenne a beteg szívére. Úgy vigyázott a szívére, hogy a szennyesládába dugta a kulcsot, mellette a sámlin kuporgott és olvasott.

A szennyesláda a konyhában volt, úgyhogy amikor kimentem vizet inni, a nagyanyám rögtön felemelte a fejét a Bibliából, hogy nem szereti, ha a szennyesláda környékén ólálkodok, hanem azt szereti, ha a vándorzászlót nézegetem. Na, jól van, akkor én most bemegyek, és miszlikre vagdosom azt a rohadt zászlót, hogy a fene essen belé!

Épp az ollót keresgéltem, amikor meghallottam az ismerős fütyülést az utcán. Kiszaladtam az erkélyre. Odalent a Sepsi cigarettázott és köpködött. Gyere le, kiabált föl, mert most lesz a zászlóégetés!

Tuti, hogy nem mentem volna sehová, mert nagyon meg voltam félemlítve, de, hogy zászlóégetésről volt szó, odamentem a szennyesládához, kiszedtem a kulcsot, kinyitottam az ajtót, és kezemben a nővérem vándorzászlójával leszaladtam az utcára. A nagyanyám meg se tudott szólalni. Annyira megdöbbent, hogy lehunyta a szemét, összekulcsolta a kezét, és imádkozni kezdett. Még a lépcsőházban is hallottam, hogy üdvöz légy Mária, kegyelemmel teljes.

Ezt meg minek hoztad? – kérdezte a Sepsi, amikor meglátta a kezemben a vándorzászlót. Elégetni, válaszoltam, mire azt mondta, hogy helyes, és elindult a Körút felé.

A villamos is leállt, annyian meneteltek valamerre. Kiskoromban utáltam a tömeget, mert féltem, hogy letaposnak, de a Sepsi megtanított a furakodásra. Neki, mint már mondtam, nagy gyakorlata volt benne a lopások miatt. Most is nagyon jól tudott csórni, mert az emberek el voltak foglalva a máshova figyeléssel.

Egy lódenkabátos krapekot figyeltek, ő határozta meg, mit kell kiabálni. Tisztára olyan volt, mint amikor az alsósok kórusban kiabálják, hogy nyolcszor öt az mennyi. De a tanárt legalább az alsósok ismerték, ezt a lódenkabátost meg senkise, mégis mindent utána kiabáltak. Épp azt kiabálta, hogy aki magyar, velünk tart! Mondom a Sepsinek, hogy ide figyelj, most mi is azért tülekedünk itt, mert magyarok vagyunk? Mire a Sepsi, aki éppen kiszedett egy csomó aprópénzt egy kiabáló kabátzsebéből, azt felelte, hogy naná, te hülye!

Közben a tömeg egyre csak nőtt. A mi csoportunk azonban lemaradt az egyik kocsma előtt. Ez a Sepsi apja miatt volt, akit eddig észre se vettem, hogy ott van. Biztosan azért, mert az öreg Sepsi most nem tántorgott, egyáltalán nem is látszott részegnek. De valószínűleg az akart lenni, mert azt kiabálta, hogy nem tudja, hogy vannak ezzel mások, de ő már olyan szomjas, hogy vattát köp, és nehogy már ne menjünk be egy pofa sörre!

Ezzel néhányan egyetértettek, csak az volt a baj, hogy a kocsma be volt zárva, a redőny le volt húzva, mire az öreg Sepsi

elkezdett dörömbölni meg ordibálni, hogy a nép nevében kinyitni! Aztán azt kiabálta, hogy biztosan azért zárkózott be a kocsmáros, mert komcsi, de akkor az Isten irgalmazzon neki, mert saját kezűleg fogja kinyomni a szemét, amiben jártas.

De az ajtó csak nem nyílt ki, a redőnyt meg nem sikerült betörni. Már úgy volt, hogy továbbmegyünk, de akkor egy nagyon piszkos ember, akin látszott, hogy jól ismeri a helyi viszonyokat, azt mondta, hogy ismeri az üzletvezetőt, itt lakik a szemközti házban.

Ez biztos? - kérdezte az öreg Sepsi. Biztos, felelte a koszos, mire a Sepsi apja azt mondta, hogy akkor elővezetési akciót kell foganatosítani, de nyugodjon meg mindenki, ő ért hozzá, mert korábban az igazságszolgáltatásban dolgozott, mint őrmester, és mindjárt nekiállt megszervezni, hogy kinek mit kell csinálnia.

De aztán mégsem lett az egészből semmi, mert mielőtt elkezdődhetett volna a szakszerű elővezetés, kijött a házból egy kicsi, keszeg manus, akin látszott, hogy teljesen be van szarva, és azt mondta, hogy ő az üzletvezető, és azért zárt be, mert náthás, de tekintettel a körülményekre, most mégis kinyit, és kilakatolta a lakatot.

Az öreg Sepsi erre nagyon mérges lett, hogy hiába szervezett különítményt, és elkezdte pocskondiázni a náthást, hogy miféle szar alak az olyan, aki egy kis nátha miatt beszünteti a legelemibb közszolgáltatást. Tisztára félelmetes volt, főleg akkor, amikor azt mondta, hogy az ilyeneknek ki kell nyomni a szemét, hadd legyen tényleg olyan szemtelen, mint amilyen szemtelen, hogy packázni merészel itten a tömegekkel.

Ez túlzás volt, mivel már csak három közismert részeges maradt a kocsma előtt, meg az öreg Sepsi, a Sepsi, én és a Sepsi Mari, aki próbálta csitítani az öreget, hogy hagyja már, fater az izékolást itten! Csak akkor vettem észre, hogy a Mari is ott van, akin most szintén nem látszott, hogy egy kikent, kifent lotyó, ahogy az utcánkban nevezték, mert nem is volt se kikenve, se kifenve.

De hiába rimánkodott, az öreggel nem lehetett bírni. Tényleg úgy nézett ki, hogy kinyomja az üzletvezető szemét, de akkor odajött egy diáksapkás csávó, és védelmébe vette a keszeget, hogy ennek nem most van itt az ideje, mert előbb a kormányt kell megdönteni, aztán majd a népítélet fogja kimondani, hogy ez a keszeg ávós bérenc vagy pedig tényleg csak náthás, ahogy állítja.

Erre az öreg Sepsi elkezdett vitatkozni, hogy nekem te ne dumálj, taknyos, mert lehugyozlak, de végül mégsem gombolta ki a sliccét, csak legyintett, és bement a kocsmába. A másik három alkoholista utánament, a Sepsi Mari viszont a diáksapkás után, beleértve a Sepsit meg engem is.

Hova, megyünk? - karolt a Sepsi nővére a diáksapkásba, és rámosolygott, mire a csávó kihúzta magát, és azt válaszolta, hogy a Parlamentbe.

Ennek megörültem, mert egyszer már lemaradtam a Parlamentről. Kis hülye elsős voltam még, amikor a mi osztályunk volt kijelölve, hogy virágot vigyünk a Rákosi pajtásnak a születésnapjára, de eltévesztettem az időpontot, és mire a gyülekezőhelyre értem, a többiek már elmentek. Ezen aztán sokáig bánkódtam.

Most reménykedtem, hogy ott találom népünk nagy tanítómesterét, de amikor odaértünk, nem volt sehol, talán most ő nézte el az időpontot. Pedig hatalmas tömeg gyűlt össze, amelynek a korábbi lódenkabátos éppen beszédet mondott. Volt már egy csomó vörös zászló a földön, amikre a szónok azt mondta, hogy égessétek, magyar testvéreim, mert ezek itt a gyarmatosítás jelképei, és azért kell ezeket felgyújtani, hogy ne legyünk többé szovjet gyarmat. Még azt is mondta, hogy mindjárt jön az osztrák küldött, hogy erről az igazságról nála is meggyőzőbben érveljen.

Ezt nem teljesen értettem, mert az iskolában azt tanultuk, hogy mi épp az osztrákoknak voltunk a gyarmata, azért volt a negyvennyolc, a szovjetek viszont a testvéreink, azért volt a negyvenöt. Volt ott egy micisapkás ember, aki szintén így tudhatta, mert kiabálni kezdett, hogy a vörös zászló nem is igaz, hogy a gyarmatosítás, hanem a munkásosztály jelképe, és hogy a munkásosztály nem engedheti, hogy felgyújtsák a zászlóját.

Ebből aztán nagy veszekedés lett, hogy kié is tulajdonképpen a zászló, és hogy fel kell-e gyújtani vagy sem, de végül az égetőknek lett igazuk, nemsokára nagy fényesség és büdösség támadt, ahogy lobogtak a földön a lobogók, a micisapkás meg elkullogott.

Szerinted most már én is? – kérdeztem a Sepsit, mire azt felelte, hogy naná, így aztán odafurakodtam a tűzhöz, és beledobtam a nővérem vándorzászlóját. Igen szépen égett.

Később a nemzetiszínű zászlókból vagdosták ki a címert. Ezt is a lódenkabátos találta ki, talán, hogy jobban teljen az idő, mert az osztrák küldönc továbbra is késett. Azt mondta, hogy ez

is egy olyan csinálmány, amit a magyar ember már nem tűrhet tovább, van nekünk igazi címerünk, amin a magyar haza szent folyói meg a hősök vérével áztatott hegyei vannak feltüntetve.

Ezt meg mi a fenének csinálják? - kérdezem a Sepsitől, mire azt válaszolta, hogy hallottad, nem? - és ő is nekilátott kivagdosni egy ollóval, amit a fene tudja, kinek a kabátzsebéből csórt, viszont nem a tűzbe dobta, hanem zsebre vágta a címereket. Egy magas, létra pacák azonban meglátta, mit művel, kirángatta a Sepsi zsebéből a címereket, a Sepsit meg pofozni kezdte.

Sok pofozást láttam, de ilyen körültekintően még a rajztanár sem tudott pofozni, mint az a létra. Teljesen úgy nézett ki, hogy a Sepsit most hülyére verik, de aztán mégse, mert valaki hirtelen kiabálni kezdett, hogy a Rádiónál az ávósok lövik a forradalmárokat. Erre mindenki futni kezdett, még a létra is elengedte a Sepsit.

Gondoltam, mi most meglépünk, de a Sepsi a létra után rohant, és mint foci közben szokta, hátulról elgáncsolta. A következő pillanatban a langaléta pofozkodó akkorát zúgott, mint a télikabát. Vérző, buta képpel tápászkodott fel. Amikor visszafordultam, látszott, azon gondolkozik, hogy a Sepsit kergesse, vagy inkább a többiek után fusson, de aztán rájött, hogy úgysem tudja utolérni, mint ahogy én sem.

A sötét, kihalt utcánkon egyedül ballagtam hazafelé. A miénk is üres volt, csak a már megint tökrészeg öreg Sepsi tántorgott. Csak nehezen tudta megvetni a lábát, hogy ne dőljön el. Állt, de azért imbolygott. Minden rendben? – bámult rám vizenyős, véreres szemmel, a nyelve meg akadozott. Azon

tűnődtem, hogy vajon mihez kezdene, ha elmesélném, hogy a lánya megszökött egy diákkal, a fia meg a Rádióhoz rohant, ahol lövik a tüntetőket. De nem ezt mondtam, hanem, hogy minden rendben, Sepsi bácsi. Akkor jó, válaszolta, és okádni kezdett.

Megvártam, amíg a falnak támaszkodva lehányja a bakancsát, aztán kikerültem, és bementem a házunkba. Miközben a sötét lépcsőházban baktattam fölfelé, az jutott az eszembe, hogy amikor nagyon féltem, hogy valamiért megbüntetnek, általában nem lett nagy ügy a dologból. Így aztán, ahogy mentem fölfelé a lépcsőn, direkt félni kezdtem, hátha nem lesz túl nagy a büntetés.

Ahogy beléptem az előszobába, mindjárt kaptam egy hatalmas pofont, föl is háborodtam, hogy ez nem így szokott lenni. De ezzel még nem volt vége, mert mindjárt a pofon után összeült felettem a család ítélkezni, úgyhogy azt hazudtam, hogy a Virághnál voltam gombfocizni, de a Virágh szülei nem voltak otthon, amiért a Virágh, aki egy olyan hülye, félős kölyök, tisztára be volt szarva, ezért ott maradtam, amíg nem jött haza a többi Virágh, és a Virágh faterja megdicsért, hogy milyen rendes gyerek vagyok, még azt is mondta, hogy ide fog telefonálni, hogy milyen klassz gyereket nevelnek itt, miért, még nem telefonált?

Erre az apám azt mondta, hogy jól van, lehet, hogy most az egyszer igazat mondok, és akkor ő lesz olyan korrekt, hogy bocsánatot kérjen tőlem, de most előbb felhívja a Virághékat, de nagyon vigyázzak magamra, mert ha kiderül, hogy csak összevissza hazudozok, akkora botrány lesz itt, amilyet még Európa nem látott.

És akkor tényleg elindult a telefon felé, amitől nekem az jutott az eszembe, hogy lehet, hogy még annak a barom osztályfőnökömnek is igaza van valamiben, mert egyszer azt mondta, hogy előbb utoléri a hazug diákot, mint a sánta kutyát, úgyhogy nem érdemes neki hazudni. Mert most úgy nézett ki, hogy engem egy döglött kutya is utolér, nemhogy az apám, aki köztudottan kiváló futó.

De hirtelen minden jóra fordult, mert csöngettek. Együd, a házmester állt az ajtóban, aki minden lakót elvtársnak szólított, most azonban azt mondta az apámnak, hogy legyen szíves a Kaló úr kifizetni a lakbért. Az apám fizetett, aztán ki akarta csukni a házmestert, akit utált és egy hülyének tartott. De akkor meglátta az anyám szúrós tekintetét, ami azt jelentette, hogy legyen jóban a házmesterrel, akármilyen hülye is, sőt, minél hülyébb, annál inkább jóban kell lenni vele. Korábban többször kifejtette, hogy az apám ezt nem értheti, mert vidéki gyerek, úgyhogy fogadjon csak szót. Ezért az apámnak egy félórát kellett beszélgetnie a házmesterrel, hogy mi újság a lépcsőházban.

Alighogy elment, szerencsére újra csöngettek, most a Pusztai úr állt az ajtóban. Erre a Pusztai úrra, aki egy kövér, kopasz és kolbászszagú ember volt, azt mondták, hogy kulák, mire ő mindenkinek esküdözött, hogy csak rám fogták, kérem!

Az alattunk lévő lakásban lakott, ahonnan mindig füstöltsonka meg kolbászszag áradt a gangra. Ez csalogatta hozzá a lakókat, akik stikában vásároltak tőle törvényellenesen levágott disznókból származó sonkát, kolbászt meg szalonnát, és

mindenki el volt nála adósodva. Most is azért jött, hogy behajtsa az adósságot.

Higgye el, Kaló úr kérem, mondta körülményesen, most nagyon nehéz idők jönnek, én szagról megismerem az ilyesmit. Szóval, ilyenkor az ember lerendezi, ami nincs lerendezve, az annyi, mint százötvenkettő, ötven. Ugye megérti, hát akkor, ha lehetne.

Miközben az apám a zsebében kotorászott, a Pusztai belesett a nyitott szobaajtón, és a tekintete a könyvszekrényre esett, ahol Lenin összes művei sorakoztak, amelyeket az apám dicsérőoklevél kíséretében egy vállalati vetélkedőn nyert. Én azoktól megszabadulnék, Kaló úr, higgyen nekem, mondta, miközben a zsebébe gyűrte a pénzt, majd elment.

Az apám ettől gondolkodóba esett, majd miután megszerezte anyám helyeslő beleegyezését, a kenyérvágókéssel felszeletelte a Lenin műveket, és a vaskályhába dobta fejezetenként. A lángok minden adagnál felmorogtak és kicsaptak a kályhaajtón. A művelet elég sokáig tartott, amiért az apám teljesen elfeledkezett a Virágh apukát felhívni, úgyhogy megúsztam.

Három

Másnap bezárták az iskolákat, mert a rádió bemondta, hogy tüzelő ellátási gondok merültek fel. De mindenki tudta, hogy ez csak duma, azért van a bezárás, mert a zavaros helyzet miatt veszély fenyegeti a tanulóifjúságot. Bár a legnagyobb veszély szerintem az lett volna, ha nem zárják be, mert aznap számtandolgozatot írtunk volna.

Ketten voltunk otthon az anyámmal, aki nem ment dolgozni, mert a nagyanyám szintén a zavaros helyzetre hivatkozva reggel elköltözött az egyik vidéki gyerekéhez, amiből öt is volt. Az apám se volt otthon, mert azt mondta, hogy neki az ilyen vészterhes időkben a gyárban kell helytállnia, ahol bérelszámolóként dolgozott. A nővéremet elengedték a barátnőjéhez pusmogni, nekem viszont otthon kellett maradnom, mert, mint mondták, bebizonyítottam, hogy alkalmatlan vagyok a megbízhatóságra. Így aztán a rádiót csavargattam, hátha bemondják, hogy csak vicceltek, mégis kinyitják a sulit, de csak hülye zenéket játszottak.

Nemsokára csöngettek. A Kósáné jött a harmadikról, és ahogy belépett az ajtón, mindjárt elkezdett kiabálni, hogy képzelje, az a piszkos állat már megint nem jött haza, mert annak a gazembernek még ilyenkor is azon a ribanc kurváján jár az esze. Biztos forrásból tudom, aszondja, hogy már megint annál a riherongynál van, amelyik a harisnyagyárban mereszti a

valagát, de csak lássam meg egyszer azt az ordaskurvát, kikaparom a szemét.

Ilyeneket kiabált, egyik cigarettát a másik után szívta, mindegyik ronda rúzsos lett. Anyámon láttam, hogy kétségbe van esve miattam, hogy miket kell hallgatnom, és a legszívesebben beküldene a szobába, de ott még nem volt befűtve, így csak azt mondta a nőnek, hogy *nicht vor dem Kind*, amiből csak annyit értettem, hogy valami szél fúj kint, pedig nem is fújt, hanem az eső esett, de mindig ezt szokta az anyám mondani, ha valaki előttem olyasmiről beszél, ami kárt tehet a romlatlan lelkemben.

A szomszédnő ellenségesen bámult rám a szemüvege mögül, mintha én tehetnék arról, hogy a férje inkább egy ribanc kurvával alszik, mint vele. Amin különben egyáltalán nem csodálkoztam, mert én se aludtam volna szívesen ezzel a nagydarab, zsíros hajú nővel, aki csak úgy bűzlött a bagótól.

A nő megint rágyújtott, és arról kezdett beszélni, hogy tudja a gyerek, hogy miről van szó, vagyis tudom én, hogy amit ő mondott, az azt jelenti, hogy a Géza bácsi egész éjszaka túlórázott a harisnyagyárban, csak ő most felnőttesen fejezte ki magát. Szóval, annak a dög kurvának volt pofája, és levelet írt, hogy adjam vissza a férjem szabadságát! Szabaccságát! Így, írta, két csé-vel, szabaccságát! És ez a baromállat ilyenekkel kezd! - mondta a Kósáné, majd bánatosan elviharzott.

Aztán egy másik asszony jött a házból, aki azt hitte, hogy az anyám barátnője, de ez nem volt igaz, mert az anyám a háta mögött azt mondta róla, hogy egy ostoba nő, akiben csak az a jó, hogy időnként valódi kávét tud szerezni. Most is szerzett. Amíg

az anyám megfőzte, kijelentette, hogy nagyon fontos hírei vannak az eseményekről. A legfontosabb az, hogy a Hűvösvölgyben megjelent a szárnyas ember, és már harmadszor látták, akik látták, de azok mind szavahihető hölgyek és úriemberek, akikben feltétlenül meg lehet bízni.

A Hűvösvölgyet egyébként jól ismertem, mert minden évben legalább háromszor odamentünk osztálykirándulni, ami mindig jó hecc volt, mert lehetett fahalakra halászni, amiben nagyon jó voltam. Egyszer például annyit halásztam, hogy kaptam érte egy gipszbárányt, amit, amikor beléptem a lakásajtón, leejtettem. Így csak a törmeléket tudtam megmutatni, mégis megdicsértek, de azért ki kellett dobnom, mert hiába díj, így összetörten csak szemét.

A Hűvösvölgyben focizni is lehetett, úgyhogy minden bokrot nagyon jól ismerek, ahová a labda csak elgurulhatott, de szárnyas embert még sose láttam. Még a Kollai se látott, pedig az egy olyan hülyegyerek, hogy, tigriseket meg krokodilokat szokott látni, de szárnyas embert még ő se.

Ezt meg is mondtam a szomszédnőnek, mire azt felelte, hogy korábban nem is láthattam, mert csak nemrég jelent meg. Azt is mondta, hogy ez a szárnyas tulajdonképpen egy jel, amit az Úr küldött, hogy számítsanak az emberek valami csapásra. A szárnyas ember tűzcsóvát húz maga után, és nagy szerencse, hogy még csak várakozó állásponton van, különben egyből lángba borítaná a várost, és akkor az egész Budapestből egy intő jel lenne.

De egyelőre, ismételte meg a nő, a szárnyas még várja a fejleményeket, amit persze odafönt is tudnak a komcsik,

úgyhogy nagyon be vannak ijedve. Először megpróbálták lelőni, de amelyik katona meghúzta a ravaszt, rögtön holtan esett össze. Most már persze a komcsik is rájöttek, hogy nem lett volna szabad eltiltani a vallást, meg azt gondolni, hogy ők az istenek, mert hiába emeltek maguknak szobrot, most itt a nyakukon az égi jel.

Azt is mondta, hogy most persze már tárgyalnának a szárnyassal, hogy repüljön máshova, de az égi jel nem hajlandó szóba állni velük, csak némán repked a Hűvösvölgy felett. Persze, ha akarna se tudna ezekkel szót érteni, mert a szárnyas ember természetesen latinul beszél, és hát ki tud ezek közül latinul? Próbáltak ugyan valami papot rábeszélni, hogy fordítson, de az egyház megtagadta az együttműködést, úgyhogy most óriási a bizonytalanság.

Ez a dolog a szárnyas emberrel nagyon érdekes volt, amit még szívesen hallgattam volna, de addigra az anyám befűtött, és beparancsolt a szobába. Először csak mászkáltam, aztán ráfeküdtem a díványra, csináltam rajta néhány bukfencet, amitől viszont elaludtam.

Jó sokáig alhattam, mert amikor felébredtem, az apám már otthon volt, és épp előadást tartott, hogy mi van a gyárban. Azt mondta, hogy nagy a zűrzavar, és senki sem tudja, mit is kéne csinálni, még az igazgató se. A párttitkár pedig egyszerűen eltűnt, úgyhogy csak vitatkoznak, de nem dolgozik senki. De a legnagyobb baj az, hogy a fizetést nem merik kihozni, úgyhogy egyelőre nincs fizetés, viszont holnap már biztosan jobban lehet látni a fejleményeket, ezért holnap is bemegy a gyárba.

Később megkérdezte, hogy mi van vacsorára, amire az anyám azt válaszolta, hogy semmi, mert a boltok bezártak, de holnap még kevesebb semmi lesz, mert úgy hírlik, hogy a kofák se tudnak feljönni Pestre a bizonytalan vonatok miatt. Most is csak egy kis hajában megfőzött krumpli van, de hogy holnap mit ad a gyerekeknek, azt végképp nem tudja. Erre az apám azt felelte, hogy ez nagy szégyen, amit az anyám rovására ír, mert az ilyen vészterhes időkben egy feleségnek, aki azt akarja, hogy igazi családanyának nevezzék, már ma tudnia kellene, hogy mi lesz holnap az ebéd.

Az előadás végén felvette a kabátját, és azt mondta, hogy nincs más hátra, mint az, hogy ő, mint családfő, a kezébe vegye a gyeplőt, mire megkérdeztem, hogy lovas kocsival megy-e, mert akkor én is, de nem válaszolt, csak elrohant.

Nemsokára visszajött nagy büszkén, hogy ugye, hogy férfi kell az ilyesmihez, mert máris jó hírt hozott. A Körúton élelmet osztanak, úgyhogy adjon az anyám egy zsákot, mert ő most legalább egy hónapra elegendő élelmet fog szerezni.

Két óra múlva meg is jött diadalmas mosollyal, mert a zsák tényleg meg volt tömve, pedig, mint mondta, még lőttek is. Aztán kibontotta, és kiderült, hogy a zsák tele van egyforintos csokival, mire az anyám elkezdett sopánkodni, hogy mit csináljon ennyi csokoládéval, miért nem inkább kenyeret, krumplit, szalonnát hozott az apám. Azt is mondta, hogy ez az egész história nagyon jellemző az apámra, aki meg se nézi, hogy mit nyomnak a kezébe, csak hozza, ráadásul még büszke is magára, pedig csak egy balek.

De erre már az apám is mérges lett, és visszakiabált, hogy nem ezt várta, és ahelyett hogy köszönet járna neki, amiért az életét kockáztatta, csak üvöltöznek vele, pedig ez a zsák csoki igenis, hogy érték, majd meglátja az anyám, ha visszajön, úgyhogy most elmegy cserekereskedelmet folytatni. Aztán elrohant, és mérgesen osztogatni kezdte a csokit a szomszédoknak, azok viszont nem adtak érte cserébe semmit, csak megköszönték.

Amikor visszajött a majdnem üres zsákkal, anyám csak annyit kérdezett, hogy ez lenne a cserekereskedelem? - és duzzogva elvonult.

De aztán mégis elő kellett jönnie a fürdőszobából, mert megérkezett a másik nagyanyám, aki az anyám anyja volt, amihez az apámnak rendszeresen jó képet kellett vágnia. Engem kiküldtek, mert, mint mondták, komoly dolgokról lesz szó. Először nem tudtam mihez kezdjek, de szerencsére felfütyült a Sepsi. Nem volt túl nehéz leszöknöm, mert a komoly dolgok igen lekötötték a konyhában tárgyaló család figyelmét.

Na, mi van, tökfej, mondta a Sepsi, és adott egy kokit, majd megkérdezte, hogy nem vagyok-e beszarva, mert akkor magával visz egy fontos helyre. Persze azt feleltem, hogy nem vagyok beszarva, úgyhogy elindultunk.

Néhány utca múlva egy magas házhoz értünk, és a Sepsi azt mondta, hogy itt vagyunk a helyszínen. Könnyű volt bejutni. Csak felmásztunk egy fészerre, onnan egy ablak bemászása után valami sötét hátsó lépcsőn mentünk nagyon sokáig felfelé, aztán megint bemásztunk egy ablakon, és végül egy padlásra jutottunk.

A padlás túlsó végén fotel volt, ágy, asztal, talán más is, de nem láttam jól, mert csak néhány gyertya világított. Egy felhúzható gramofonból szólt a zene, a gyertyafényben a Sepsi Mari vonaglott a zenére, időnként ledobott magáról valami ruhadarabot. Néhány pasas bámulta a félhomályban, nem tudom mennyi, mert tényleg alig lehetett látni a gyertyafényben, ráadásul vastagon gomolygott a cigarettafüst, de az biztos, hogy a zsíros hajú szomszédnő férje, a Géza bácsi is ott volt, a diáksapkás viszont nem.

Lehet, hogy a Sepsi Mari az a riherongy, aki levélben követelte a szomszédasszonytól a férje szabadon bocsátását? – tűnődtem. Meg akartam kérdezni a Sepsitől, de aztán rájöttem, hogy a levélíró nem lehet a Mari, mert nemhogy a harisnyagyárban, de semmiféle gyárban nem dolgozik, csak naphosszat otthon döglik.

Mi egy ferde gerenda mögé bújtunk, a Sepsi fojtott hangon odasúgta, hogy most aztán kuss, különben összekócolja a fogaimat. Megpróbáltam úgy tenni, mintha ott se lennék, de iszonyú kínban voltam, mert a por meg a füst facsarta az orromat, közben nem mertem tüsszenteni, mert a Sepsi tényleg bemázolt volna egyet.

Valami recsegős hangú nő azt énekelte a gramofonon, hogy viszontlátásra, hadnagy úr. Állandóan ezt ismételgette, és még azt is énekelte, hogy amikor a hadnagy kint lesz a harctéren, akkor majd gondoljon rá.

Ez persze nagy marhaság volt, mert az apámtól hallottam, aki szintén volt a harctéren, ráadásul még hadnagy is volt, hogy az ember a fronton leginkább arra gondol, hogy nehogy

kinyírják, és ezért be van szarva. Ilyen recsegős hangú nőkről nem beszélt, csak arról, hogy amikor elkezdődött csata, akkor is csak arra gondolt, hogyan lehetne az egészet megúszni, és lövöldözött összevissza, nehogy őt lőjék le.

Hogy erre a pattogós zenére hogyan lehet vetkőzni, végképp nem értettem, de tény, hogy a Mari megpróbálta.

Már kezdett nagyon elegem lenni ebből az egészből, mert rohadtul fáztam. Égett ugyan valami vaskályha a távolban, de itt a gerenda alatt piszok hideg volt. Bökdöstem a Sepsit, hogy menjünk a jó fenébe, de ő és azt súgta a fülembe, hogy kuss. Úgyhogy tovább kellett néznem a vonagló Sepsi Marit, meg azt, hogy a pasasok nézik, ahogy ide-oda libeg és dobálja le magáról a cuccokat, ami a hideg időre való tekintettel nem volt kevés.

Amikor már csak a bunda bugyi volt rajta, a Mari elfújta a gyertyákat. Hirtelen koromsötét lett, a sötétben nevetést és mindenféle más hangokat lehetett hallani, mintha birkóztak volna, néha leesett egy üveg az asztalról, ami csörömpölve összetört.

Meg akartam kérdezni a Sepsitől, hogy akkor most mi van, de ez a hülye eltűnt. Fogalmam se volt, hogy mi lesz, ha nem kerül elő, mert a sötétben nem láttam a kijáratot, ha meg összevissza mászkálok, könnyen belebotlok a birkózókba, akkor meg tényleg mi lesz. Szóval teljesen kivoltam, hogy mit csináljak, szerencsére a Sepsi visszajött. Lihegett, mert cipelt valamit, később kiderült, hogy csomagokat, mert nekem is a kezembe nyomott kettőt, hogy vigyem, aztán azt mondta, hogy most aztán spuri!

A dög nehéz csomagokkal csak nehezen tudtam lemászni, tuti, hogy a Sepsi semmiképpen sem tudta volna egyedül levinni mindet, úgyhogy én csak arra kellettem, hogy segítsek.

Később, már csak az utcán láttam, hogy mik vannak a csomagokban. A Sepsi ruhákat, cipőket meg piás üvegeket és cigit lopott. Amikor a Sepsiék üzlethelyiségéhez értünk, elvette tőlem a csomagokat, és elkezdett röhögni, hogy mekkora balhé lesz, amikor ezek nem találják a nadrágjukat, úgyhogy gatyában kell hazamenniük. De úgy kell nekik, aszondja, miért nem vigyáznak a holmijukra, próbálnák meg rólam lecuffolni, amikor pont azért alszok mindig ruhában, hogy ne lehessen lelopni rólam!

Még sokáig röhögött, aztán hirtelen nagyon mérgesen nézett rám. Te ide figyelj, takonypóc, nehogy erről pofázni merjél, mert kicsinállak! Na szia, tette hozzá, aztán fenékbe rúgott, mint szokott, és bemászott a redőny alatt az üzlethelyiségükbe. A redőnyt csak egy picit húzta föl, majd berántotta maga mögött, hogy döngött, én meg hazamentem.

Otthon szerencsére nem vették észre a szökésemet. Ezt abból tudtam, hogy mindenki aludt. Mert ha észrevették volna, akkor a család felverte volna az egész utcát, úgyhogy engem keresne mindenki. Gyorsan belopóztam a szobámba, de nem mertem levetkőzni, mert féltem, hogy míg alszom, valaki lehet, hogy lelopja rólam a ruhát.

Négy

Reggel az apám megint elment a gyárba, amiből majdnem nagy szerencsétlenség
lett. Az történt, hogy az a nagyanyám, amelyik az anyám anyja volt, hozott a családi összejövetelre egy világháborús katonatiszti nadrágot meg egy csizmát, amit direkt azért vett egy ószerestől, hogy az apám, ha a gyárba megy, azt vegye fel, mert nem söprik az utcákat és nagy a sár.

Akkor az apám még azt mondta, hogy ez egy igen rendes dolog az anyósától. Mindjárt be is öltözött abba a cuccba, nézegette magát a tükörben, és azt mondta, a katona önmagára emlékezteti ez a ruha, amikor még fiatal volt. Reggel, amikor elindult hazulról kihúzta magát, az ablakból láttam, menetelés közben bámulja magát a tejcsarnok kirakatüvegében.

De amikor hazajött, már egy kopott munkásruha volt rajta. Ahogy belépett az ajtón, rögtön elkezdett csapkodni, hogy az anyósa ki akarja nyírni, mert amikor a külvárosban meglátták abban a nadrágban meg a csizmában, néhányan utánaeredtek, és azt kiabálták, hogy akasszuk föl a disznó ávóst! Csak az volt a szerencséje, hogy kiskorában futóbajnok volt az iskolában, és ezért most áldja a tornatanára nevét, hogy is hívták, nem az a fontos, hanem az, hogy a tornatanár edzései hatására tudott elmenekülni a biztos halálból. És az is a tornatanár érdeme, hogy jól tudott tornászni, mert gyorsabban tudott átugrani a kerítéseken, mint az üldözők.

Úgyhogy az Isten áldja meg a tornatanárt, az anyósát viszont verje meg, hogy egy ilyen hülye kurva. Azt is mondta, hogy most csak azt nem tudja, hogy ez a csizmaügy krónikus

hülyeségből ered, vagy pedig előre eltervezett dolog volt a nagyanyámtól, hogy őt akasztófára juttassa.

Az anyám először megrémült, és kedvesen beszélt az apámmal, de amikor az apám már tizedszer kurvázta le a nagyanyámat, kikérte magának, hogy így beszéljen a mamájáról. Ettől az apám még mérgesebb lett, és azt mondta, hogy biztos az anyám keze is benne van a dologban. Erre az anyám zokogásban tört ki, és csak akkor hagyta abba, amikor csöngettek.

A nagybátyám a legjobbkor érkezett, mert néhány csokin kívül nem volt mit ennünk. Hozott egy nagy hátizsákot, ami tele volt mindenféle kajákkal, hogy nesztek, ne haljatok már éhen! Aztán leült a hokedlire, és miközben vadul ettünk, elővett a zsebéből egy vasdarabot.

Azt mondta, hogy ez a vasdarab az ő hősiességének a bizonyítéka, mert ahogy jött a hátán a zsákkal, váratlanul óriási lövöldözés kellős közepén találta magát, és ez egy aknarepesz, ami csak úgy süvített. Aztán a repesz eltalálta a homlokán, szerencsére nem telibe, csak súrolta, de ha csak egy centivel megy odébb, most nem lenne mit ennünk, mert ő már hősi halott lenne. Itt van ni a nyoma, mutatta a homlokát, amin tényleg volt egy egészen kicsi seb.

Erre az apám megtörölte a száját, és azt mondta, hogy ez nagyon szép dolog a nagybátyámtól, de mi az a kis vasdarab ehhez a puskagolyóhoz képest, és elővett egy töltényt a zsebéből. Akkor derült ki, hogy amikor a nagyanyám csizmája miatt ávósnak nézték, nem csak kergették, hanem lőttek is utána, de ő a katonaságnál megtanulta, hogyan kell cikkcakkban

szaladni, amiért nem tudták eltalálni, így ez a golyó is a füle mellett fúródott a falba.

A nagybátyám megnézte azt a lövedéket, és mindjárt elkezdte fitymálni, hogy nem is úgy néz ki, mintha kilőtték volna, hanem pont olyan, mint amit szétszereltek. Ebben ö szakember, tette hozzá, mert amikor katona volt és unatkozott, ő is szétszedte a lövedékeket, hogy nyakláncot csináljon belőlük, és ez pontosan olyan.

Az apám ettől nagyon mérges lett, és azt felelte, hogy jegyezze meg magának a nagybátyám, hogy ő sose szokott hazudni, hogy mindenki példát vehetne róla igazmondásból, még a nagybátyám is. Mert igenis pont mellette csapódott az a golyó a falba, csak biztosan gellert kapott, és azért nem lehet látni rajta sérülésnyomokat, de mit is beszél, hiszen a nagybátyámnak fogalma sincs róla, mi az a geller, de ha ezt a bizalmatlan légkört sejtette volna, isten bizony, hogy kalapáccsal ütögeti azt a lövedéket, hogy elhiggyék, tényleg rálőttek.

Még azt is mondta, hogy miféle egy család az, amelyik ahelyett, hogy sajnálná, kételkedik benne, az isten verje meg! És különben is, hogy jön a nagybátyám szaktudása az övéhez, mert hiába volt a nagybátyám katona, mert csak a békeidőben volt örömkatona, és azt se tudja, mi az a puskapor. Ő bezzeg tudja, mert amikor a nagybátyám még kis taknyosként a pincében dekkolt, ő az orosz fronton hóban-fagyban szagolta a puskaport. Az utolsó mondatot már a gangról kiabálta, mert elrohant otthonról.

Az anyám miután becsukta utána az ajtót, elszomorodott, és azt mondta a testvérének, hogy nem lett volna szabad kétségbe vonnia az apámat. Miért, szerinted az hihető, hogy valaki menekülés közben kipiszkálja a golyót a falból csak azért, hogy otthon mutogassa? – kérdezte a nagybátyám. Igen, ha az hihető, válaszolta az anyám, hogy valaki a legnagyobb lövöldözés közepette összeszedi a repeszeket, hogy a rokonainak mutogassa.

Ettől a nagybátyám tisztára kibukott, és azt mondta, hogy őt a nővére csak ne oktassa, főleg akkor ne, amikor megmenti az éhhaláltól. Persze, hogy ő is elrohant, de ő be is vágta maga mögött az ajtót, hogy csak úgy nyekkent, úgyhogy már nem kellett becsukni utána.

Megint ketten maradtunk az anyámmal, mert a nővérem bezzeg megint a hülye barátnőjével pusmogott két utcával odébb. Anyám már nem sírt, viszont nagyon idegesnek látszott, hogy reméli, nem csinál az apám valami meggondolatlanságot. De csinált, mert az anyámnak egyáltalán nem tetszett, hogy az apám nem egyedül jött haza, hanem valami régi osztálytársával, akivel ezer éve nem látták egymást, pedig egy padban ültek a gimnáziumban.

Ez az osztálytárs igen bőbeszédű ember volt, mert alighogy leült, elmesélte, hogy ő most tulajdonképpen vidéken lakik, de küldetése van, és ezért jött fel Pestre. Aztán már senkit nem hagyott szóhoz jutni, csak beszélt és beszélt.

Azt mondta, hogy ő egy üldözött, mert eddig veszélyt jelentett a hatalmasokra, de most végre eljött az idő, hogy lehulljon a fátyol a képességéről, aminek az a lényege hogy

rendszeresen beszélget különböző halottakkal, akik most már szellemek és akik mindenfélét tudnak a vörösökről. Na, ármost, ez a veszély.

Persze, mesélte, a vörösök először meg akartak környékezni, hogy állítsam a tudásomat a szolgálatukba, de én hajthatatlan maradtam, mert a szellemek elárulták, hogy a vörös uralom napjai meg vannak számlálva.

Azt akarták a komcsik, mesélte tovább, hogy idézzem meg nekik különböző főuraknak meg mindenféle gazdag embereknek a szellemét, akik kincseket ástak el. Merthogy azt már kifigyelték a kommunisták, hogy a föld mélye tele van elásott kincsekkel, és ez Magyarország legfontosabb nemzeti értéke, mert sehol a világon nem ástak el annyi aranyat meg drágakövet, mint nálunk.

Ebben persze igazuk volt a vörösöknek mondta az ezer éve nem látott, mert tényleg sok kincs van magyar földbe rejtve, de hát majd pont ezeknek fogom, feltárni a kincsesbányát! Meg is mondtam nekik, hogy az nem úgy van, hogy megidézünk egy szellemet, mert a szellem, ha nem akarja, úgysem árulja el a titkát. Erre azt felelték, hogy azt csak bízzam rájuk, nekik megvannak az eszközeik, amikkel mindenkit szóra lehet bírni, és ez alól nem kivételek a szellemek sem.

Persze, tette hozzá némi gondolkodás után, majd ha győz a forradalmi nép, megváltozik a helyzet, és idézni fogok kincseket elásott szellemeket, hogy felvirágozzon ez a sokat szenvedett kis ország. Úgyhogy most azért jöttem fel a fővárosba, hogy figyelemmel kísérjem a fejleményeket, hogy mikor jön el a

megfelelő idő, mert akkor megidézem Árpád apánk szellemét, legyen végre igazi vezére a magyarnak.

Egy idő után észrevettem, hogy az anyám meg az apám gyakran egymásra néz, ami náluk azt jelentette, hogy szeretnék, ha ez az osztálytárs már menne a fenébe. De nem ment, sőt azt mondta, hogy a régi barátságra való tekintettel megajándékozza a családunkat egy szellemidézéssel, és erről nem lehetett semmiképpen sem lebeszélni.

Ráadásul bejött az albérlőnőnk, a Rózsika is, akit, igen ritkán lehetett csak látni, mert nappal egy laktanyában dolgozott, este pedig különböző rendfokozatú katonákat fogadott a szobájában, amiért az egész ház fel volt háborodva. De ezt az albérlőnőt mégsem lehetett kirakni, mert magas rangú katonák is voltak a barátai között, akiknek, mint mondta, a védelmét élvezi.

Úgy látszott, hogy most a legjobbkor jött, mert a szüleim nem akartak megnevezni egy olyan halottat, akit az osztálytárs majd ideidéz nekünk. Nahát, akkor majd ez az ifjú hölgy, mutatott a Rózsikára az osztálytárs. És a Rózsika tényleg megmondta, hogy kit kell megidézni.

Elmesélte, hogy volt egy Gyuri nevű katonatiszt, akinek ugye nem baj, hogy nem tudja a vezetéknevét és a rendfokozatát, de nagyon szeretné látni, annak ellenére, hogy meghalt az éleslövészeten. Már csak azért is érdekli, mondta, hogy kiderüljön, tényleg csak véletlenül lőtte le a Tibi, aki most a katonai börtönben van, vagy szerelemféltésből direkt, merthogy ő is halálosan szerelmes volt belé.

Az osztálytárs erre azt felelte, hogy érti a problémát, és az se baj, hogy nem tudjuk a Gyuri rangját és vezetéknevét, mert az egyáltalán nem fontos, csak az, hogy mindannyian nagyon akarjuk, hogy megjelenjen. Az apámon láttam, hogy a legszívesebben fölborítaná az asztalt, amihez az osztálytárs leültette az egész családot, de a régi barátságra való tekintettel meg a vendégszeretete miatt, amire igen büszke volt, mégsem borította föl.

Ültünk az asztal körül, fogtuk egymás kezét és a Gyurira gondoltunk. De nem jött. Akkor az osztálytárs azt mondta az apámnak, hogy ne csikorgassa a fogát, mert azért nem jön a Gyuri. Erre az apám nem csikorgatta többé a fogát, de látszott, hogy csak percek kérdése, és kitör a balhé. Szerencsére akkor a szomszédban elkezdett üvölteni a Boronkai.

Erre egyébként számítani lehetett, mert a Boronkai rendszeresen ilyenkor kezdett ordibálni a feleségével, amiből minden szót lehetett hallani, a mi házunk ugyanis arról volt nevezetes, hogy nagyon vékonyak voltak falak. Erre az apám azt szokta mondani, hogy ez kifejezetten a Rákosi bűne, aki minden építkezésből kilopta az anyagot.

A Boronkai most éppen azt kiabálta, hogy ő egy magyar ember, úgyhogy a Boronkainé nem kényszerítheti őt arra, hogy Ausztráliába menjen. Hogy ő ezen a tenyérnyi kis szülőföldön született, ami neki a hazája, és különben sem fog segítséget nyújtani a Boronkainénak, hogy a kapitalista fertőben kurválkodhasson. Mert vegye tudomásul a Boronkainé, hogy neki nagyon is tetszik ez a rendszer, mert ez legalább szemmel tartja, és amikor előjön az a kurva természete, akkor a párt meg

a szakszervezet mindig rámutat arra, hogy amit művel, imperialista csökevény.

Még azt is üvöltötte, hogy ha a Boronkainé kimegy Ausztráliába, akkor elkezd majd zülleni, úgyhogy, kiabálta, nem adok egy évet, és a pocsolyába kerülsz Zsuzsa, újabb egy év múlva a csatornába, amitől csak egy lépésre van a szemétdomb!

Ez volt az a pillanat, amikor az osztálytárs felugrott a asztaltól, és se szó, se beszéd, elrohant. Anyám, apám, a Rózsika, meg én ott maradtunk az asztalnál, és ültünk tovább szótlanul.

Nem is lett volna értelme megszólalni úgysem értettük volna egymást, mert most meg a Boronkainé kezdett üvöltözni, hogy a Boronkai egy állat, beszél itten ökörségeket, és nem veszi észre a lényeget, ami az, hogy Ausztrália az egy szabad ország, ahol neki végre kidomborodhatna a tehetsége. Az a kurva tehetséged Zsuzsa, ordította vissza a Boronkai, de a felesége erre nem válaszolt, hanem azt kiabálta, hogyha a Boronkai egy tökkelütött hülye, ahhoz neki semmi köze, ő mindenesetre elmegy Ausztráliába, mihelyt rájön, hová dugta a Boronkai a lakáskulcsot.

Ezután nem kiabáltak, csak lihegtek és dulakodás zaját lehetett hallani, aztán hirtelen nagy robajjal becsapódott a szomszédék ajtaja. Odamentem az ablakhoz, és kinéztem. A Boronkainé, úgy látszik, kicsikarta a lakáskulcsot, mert már bőrönddel a kezében rohant a sötét utcán. A sálja lifegett a nyakán, a harisnyája meg harmonikázott a lábán.

Két perc múlva, ahogy várni lehetett, megjött a Boronkai. Lerogyott abba a fotelunkba, amelyikből kiállt egy rugó. Annyira

kivolt, hogy észre se vette, hogy felhasadt a nadrágja, csak ült. Egy ideig nem szólt egy szót sem, aztán sírni kezdett, és sopánkodni, hogy elhagyta a Boronkainé, az a derék asszony, akit ő üldözött el.

Az apám azt mondta, hogy az élet megy tovább, mire a Boronkai is ment, de nem mint az élet, csak egy pálinkásüvegért. Ezután már nem beszélt, csak ivott és sírt. Az apám megint beszélt vele, hogy férfiatlan dolog a sírás, de akkor a Rózsika a védelmére kelt, hogy szerinte a Boronkai éppen attól férfi, hogy nem titkolja a férfikönnyeit. Azt is mondta, hogy csak az nem érti meg a Boronkait, aki nem tudja, mi az, hogy szenvedni, és lesújtóan nézett az apámra.

Aztán meghívta a Boronkait a szobájába, hogy szenvedjenek együtt. Az apámon látszott, milyen mérges, de nem szólt. Azt mondta azért, mert most rendkívüli időket élünk, és ő különben is egy úriember.

Egy óra múlva előjöttek a szenvedésből. A Rózsika azt mondta, hogy el akar tőlünk búcsúzni, mivel most a Boronkaival egymásra találtak, mert ez egy mindent elsöprő szerelem, amit nem hitt volna, amikor csak úgy elmentek egymás mellett a lépcsőházban, mint két idegen, anélkül, hogy ránéztek volna egymásra. De most egymás szemébe felejtkeztek, aminek a hatására úgy határoztak, hogy elutaznak Argentínába, ahol neki jó barátnője él, akit a sarki presszóban ismert meg, mint kávéfőzőnőt.

És tényleg. Egy félóra múlva ugyanazon az úton mentek, ahol nem sokkal korábban a Boronkainé sálja lifegett a szélben, csak most a Boronkai nadrágjának a szakadása libegett

ugyancsak a szélben. Arra gondoltam, hogy megnézem a földrajz atlaszban, hogy Ausztrália meg Argentína tényleg egy irányban van-e.

Az apámnak viszont nagyon jó kedve kerekedett. Ki is fejtette, hogy mi már most nyertünk ezen az ügyön, mert arra mindenképpen jó ez a forradalom, hogy megszabaduljunk ettől a riherongy kurvától, aki részeg katonákat cipelt fel éjszakánként a lakásba, ahol serdületlen gyermekek vannak.

Ezzel az anyám mélyen egyetértett.

Öt

Apám botot faragott. Már ezt csinálta reggel óta, azt mondta, nem bírja a tétlenséget. Ha nem lehet munkába menni, akkor

legalább kiéli a régi szenvedélyét, a botfaragást, amit még az apjától tanult, aki meg az ő apjától és így tovább. Merthogy az ő családjában mindenki kiváló botfaragó volt, tehát épp itt az ideje, hogy én is megtanuljam, hogyan kell ezt csinálni.

Ezért mellé kellett ülnöm és néznem, hogyan kell faragni a botot. Később én is megpróbáltam, de miután már két ujjamat is be kellett kötözni, az apám azt mondta, hogy úgy látszik, messzire esett az alma a fájától, és sóhajtott.

De nem sokáig sóhajtozhatott, mert csöngettek. A Kovácsék jöttek a negyedikről, hogy igaz-e, hogy a Boronkaiék disszidáltak, mert akkor a szüleik, akikkel abban a kis lakásban kell együtt szorongniuk, beköltözhetnének a helyükre. Erre az apám azt felelte, hogy igaz, mire a Kovácsék elrohantak.

Nem telt bele tíz perc, és megint visszajöttek, de akkor már velük voltak az öreg Kovácsék is. Na, apuka, látja, lakást szereztem maguknak, mondta a Kovács az öreg Kovácsnak, aki már lehetett vagy nyolcvanéves. Az öreg nem válaszolt, csak állt egyik lábáról a másikra és pislogott. Nahát, csak bátran, apuka, be lehet menni, ez most már a maguké! Én inkább nem, nyafogta az öreg Kovács és pislogott. Mi az, hogy nem akar, mit nem akar? Szép, világos, kényelmes, úgyhogy tessék csak szépen beköltözni az úristenit neki, különben olyat teszek, hogy még!

Úgy látszott, hogy már tényleg bemegy az öreg, de akkor megérkeztek a Kuruczék, szintén nagy csomagokkal, és a Kuruczné, aki rögtön felmérte, hogy mi történik, elkezdett kiabálni, hogy mit képzelnek a Kovácsék, hogy csak úgy

berakják a Boronkaiékhoz a szüleiket, amikor ők két pici gyerekkel egy szoba-konyhában nyomorognak.

A két pici gyerek tényleg igaz volt, ott álldogáltak az anyjuk mellet, és túrták az orrukat. De ez nem hatotta meg a Kovácsot, mert azt mondta, hogy nagyon sajnálom, asszonyom, de az ilyen esetekben az számít, hogy ki érkezik elsőnek. Mint a földfoglaláskor, a vadnyugaton, igaz-e, Kaló úr, kérdezte az apámtól.

Az apám, kezében a bottal és a késsel mondani akart valamit, de a Kuruczné nem hagyta szóhoz jutni, hanem közölte, hogy ők már reggel, vagyis korábban érkeztek elsőnek, csak nem akarták zavarni a szomszédokat. Majd amikor látta, hogy a Kovács ennek ellenére be akarja lökni az apját, az ajtó elé állt, széttárta a karját, és azt sikoltozta, hogy csak a testén keresztül lehet behatolni a lakásba, amitől a Kurucz gyerekek abbahagyták az orrtúrást, viszont bőgni kezdtek.

A Kovácsné erre vissza akart fordulni, hogy hagyd már, Tibor, de a Kovácsot nem lehetett lebeszélni, mert rákiabált az öreg Kovácsra, hogy na, menjen csak be nyugodtan, apuka, a magáé a lakás. De az öreg csak állt szerencsétlenül, úgyhogy látszott, megint a Kovácsnak kell intézkedni. El is indult a Kuruczné felé, hogy a testén keresztül behatoljon a Boronkaiékhoz.

Úgy nézett ki, hogy mindjárt kitör a verekedés, mert a Kurucz, aki addig csak bután nézett, most rákiáltott a Kovácsra, hogy hé, hahó, höhé, és látszott rajta, nem fogja engedni, hogy a felesége testén bárki áthatoljon. Az öreg Kovács nyüszített, a gyerekek bömböltek, és akkor váratlanul kinyílt a Boronkaiék

ajtaja, és ott állt a Boronkai álmos képpel, hogy mi ez a lárma? Erre mindenki elhallgatott, még a gyerekek is abbahagyták a bőgést, és csendesen túrni kezdték az orrukat.

Csak bámult mindenki némán, és nézték a Boronkait, hogy ez meg mit keres itt. A Kovácsnak jött meg először a hangja, hogy hát maga meg hogyhogy? Mit hogyhogy? - mondta a Boronkai, aki még mindig nem értett semmit. Hát maga nem disszidált? - kérdezte félig hátrafordulva a Kuruczné, aki még mindig fogta mindkét ajtófélfát. Én nem disszidáltam, csak elkísértem a Rózsikát a Népszínház utcáig, aztán hazajöttem, válaszolta, amiből megtudtam, hogy Argentínába a Népszínház utcán át vezet az út.

Kíváncsi lettem volna, mi a helyzet Ausztráliával, de nem tudtam kérdezősködni, mert a Kurucz meg a Kovács család között szent lett a béke, viszont együttes erővel támadtak a Boronkainak.

Micsoda egy semmi ember az, hadonásztak az orra előtt, aki még azt sem tudja, hogy disszidál, vagy nem disszidál, és disznóság, hogy az ilyenek kaptak ilyen szép lakást, és hogy ez is jellemző a Rákosira, hogy nem nézte meg, kinek adja a bérleményt. Vagy talán nagyon is, hogy megnézte.

Aztán még egy ideig lehordták a sárga földig a Boronkait, aki állt ott hülyén, és nem tudta, hogy miért szidják, de aztán nem volt mit tenni, a Kuruczék és Kovácsék is fogták a cókmókjukat, és elmentek.

Micsoda egy disznóság, mondta az apám, amikor becsukta az ajtót maga mögött. Az, disznóság, felelte az unokabátyám, a Pista, akit eddig senki nem vett észre, hogy ott van, és

szemtelenül röhögött. Még én se vettem észre, úgyhogy mint az előbb a Kovácsék a Boronkaira, bámultunk rá ostobán. A Pista meg csak állt, a hátát nekivetette a falnak, és lehetett rajta látni, direkt élvezi, hogy észrevétlenül tudott belopakodni hozzánk.

Pedig neki semmi oka nem lehetett az örömre, mert ő a család szégyene. Rendszeresen rossz társaságba keveredett, már akkor is részt vett mindenféle garázdaságokban, amikor még csak iskolába járt. Amikor kiderült valami disznóság róla, mindig az apámnak kellett jó útra térítenie, mert a Pistának nem volt apja, mivel a háborúban otthagyta a fogát. Úgyhogy az apám vállalt védnökséget fölötte.

Ez abból állt, hogy minden hónap első csütörtökén elment az unokabátyám lelkére beszélni, aminek a vége mindig pofozás lett. A Pista azonban a legnagyobb pofonok ellenére sem javult meg, és továbbra is a legfőbb elkövető volt az iskolában, és továbbra is a legrosszabb társaságokba keveredett. Amikor az apám erre rájött, már nem pofozta tovább, viszont megjósolta az anyjának, hogy a Pista a börtönbe kerül, mivel tipikusan börtöntermészete van.

Az apámnak ebben is igaza lett, mert egyszer csak jött a hír, hogy az unokabátyámat bevitték a sittre. Ez persze nagy folt volt a családunk jó hírén, amiért nem volt szabad beszélni a Pistáról, aki ezzel a tettével méltatlan lett arra, hogy a családunk megbecsült tagja legyen.

Merthogy mi, Kalók, mondogatta az apám, mindig arról voltunk nevezetesek, hogy szegények voltunk ugyan, mégsem ütköztünk a törvénybe. Volt, hogy csak málé volt otthon máskor meg még az sem, és fűteni se lehetett, mivel nem volt fűtőanyag,

mégse nyúltunk a máséhoz, ezért becsülte is a Kalókat mindenki faluszerte.

Az apám ilyenkor, mindig elmesélte azt a gyerekkori történetet, amikor a falujukban vásár volt. Mint rendesen, akkor se volt egy fillér se otthon, úgyhogy csak sóvárgott, és nem tudott venni magának kakasos nyalókát, amiről álmodozott. Na, akkor meglátta, hogy egy zsírosgazda kirántja a zsebkendőjét, közben kiesik a zsebéből egy pengő, ami nagy pénz volt akkoriban, főleg egy olyan mezítlábas suttyógyereknek, mint amilyen ő volt. Az apám felvette a porból a pénzt, és persze vívódni kezdett, hogy most mi legyen, de aztán győzedelmeskedett benne a Kaló-vér, és odaadta az egypengőst a zsírosnak, aki még csak meg sem köszönte, hanem csak azt mondta, hogy nagy marha vagy, fiam!

De most már tudja, fejezte be a történetet mindig úgy az apám, hogy nem a gazdának, hanem neki volt igaza, attól lett tisztességes ember, igazi Kaló. Nem úgy, mint az unokabátyám, a Pista, aki biztosan elrakta volna a pénzt, ami abból is kitűnik, hogy hová jutott.

A szüleim meglepetése tovább fokozódott, amikor az eszükbe jutott, hogy az unokabátyámnak még másfél éve hátravan. Hát akkor meg mit keresel itt, Pista? Erre az unokabátyám elmesélte, hogy végre kiderült róla, hogy igazságtalanul lett bebörtönözve, és most kiszabadult, mint hazafi. Erre az apám megkérdezte, hogy miféle hazafiságot követett el az unokabátyám, amiért kiengedték, mire ő azt felelte, hogy kiderült róla, hogy hazafiasan lopott, mivel ő nem a néptől, hanem a Rákositól lopta vissza, amit az a néptől lopott.

Ezután elmondta, hogy ő tulajdonképpen búcsúzni jött, mert megy Amerikába, az ő tehetségére ugyanis a korlátlan lehetőségek hazájában van szükség. De, mondta, ha az apám akarja, elintézheti, hogy vele mehessünk, ugyanis van még hely a Bécsbe induló teherautón, és ezzel meghálálhatja azokat a pofonokat, amiket tőle kapott, mert jól tudja, hogy attól lett belőle olyan ember, mint amilyen.

Erre az apám verni kezdte a konyhaasztalt, hogy úgy látszik, a Pista semmit sem értett azokból a pofonokból, mert ha csak egy kicsit is odafigyel, észreveszi, hogy az apám egy olyan magyar ember, aki az utolsó pillanatig marad a süllyedő hajón, mint kapitány, még akkor is, amikor a patkányok menekülnek róla. Az unokabátyám erre azt felelte, hogy majd tíz év múlva elválik, hogy ki a kapitány és ki a patkány, mert tíz év múlva őbelőle igazi milliomos lesz, akinek lesz hajója, amin, ha akar kapitánykodhat is. De mi lesz itt, semmi se lesz, az tuti!

Végül még azt is mondta, hogy az apámtól megtanulta, hogy mindenki maga kovácsolja a sorsát, mint szerencsét, és ezt a tanítást most úgy hasznosítja, hogy Amerikába megy. Sajnálni fogja, persze, hogy nem tudott minket jobb belátásra bírni, mert szerinte Amerikában nemcsak rá, hanem az olyan emberekre is szükség van, mint amilyen az apám, aki az asztalra csap.

Aztán elbúcsúzott, mindenkit megcsókolt, és leszaladt az utcára, ahol a barátai már várták. Tipikus bűnözőfajták, mondta az apám az ablakon kinézve, de azért visszaintegetett a bűnözőknek, ahogy a teherautó elindult.

Megy széjjel a magyar, mondta az apám elgondolkozva, ami még nem lenne baj, mert hírt és nevet szerezhetnének ennek a

maroknyi nemzetnek, mint ahogy régen szereztek is egy csomóan. De amikor megy a salak, az már egyáltalán nem jó, mert amikor a salak elkövet valamit, akkor abból ítéli meg a magyart a világ, amiből csak a szégyen lesz. Viszont az is igaz, tette hozzá, hogy legalább megtisztul idehaza a magyarság, amiből meg kijöhet még valami.

Ebből is láthatjuk, magyarázta, hogy az éremnek mindig két oldala van, amit figyelembe kell venni. Csak az a baj, hogy az unokabátyám esetében az érem mindkét oldala rossz. De hát mit lehet tenni? A magyar legnagyobb tragédiája, hogy mindig két rossz között kell választania, hiába, így van ez.

Ott álldogáltunk még egy ideig az ablaknál mind a négyen, mert akkor már a nővérem is hazajött, mivel későre járt. Már éppen le akartunk feküdni, amikor furcsa csörömpölést hallottunk. Kirohantunk a konyhába, melynek az ablaka a Soroksári útra nézett. Az úton, iszonyú füstöt árasztva, szovjet harckocsik jöttek hosszú sorban. Az apám érdeklődve nézte a tankokat, mert a háborúban ő is harckocsizó volt, de előtte eloltatta az anyámmal az összes villanyt.

Vagy egy félóráig néztük a felvonulást, aztán az apám azt mondta, hogy na, most aztán elkezdődik a grimbusz. Nagyot sóhajtott, és rágyújtott. Úgy szívta a cigarettát, hogy a tenyerével eltakarta a felizzó parazsat. Ahogy a fronton csináltuk, magyarázta, nehogy észrevegyen és odapörköljön az orosz.

Hat

Reggelre bebizonyosodott, hogy az apámnak ismét igaza van, mert tényleg elkezdődött a grimbusz, ami abból állt, hogy mindenfelé lövöldöztek. Apám azt mondta, hogy legalább felidézheti a háborús emlékeit, ugyanis felismeri, hogy éppen mivel lőnek. Na, ez ágyú, aszondja, ez meg tank, ez géppisztoly, ez pedig aknavető.

Nemsokára már én is kiválóan fel tudtam ismerni a lövéseket, amivel kivívtam az apám elismerését. Mondtam is a nővéremnek, hogy játsszunk olyat, hogy ki tud egy perc alatt több lövést felismerni, de ő azt felelte, hogy hagyjam békében a hülyeségeimmel, mert ő fél.

Az apám akkor elmagyarázta neki, hogy nem kell félni, mert gondos számításokat végzett, amik azt mutatják, hogy ide nem lőnek. A nővérem megnyugtatására le is rajzolta, hogyan áll most a lövöldözés. Látod, aszondja a nővéremnek, nekünk szerencsénk van, mert mindenfelé lőnek, csak éppen a mi házunkra nem.

És amikor ezt pont tizedszer mondta, hirtelen akkora recsegés-ropogás támadt, hogy azt hittem, összedől a ház. Anyám sikított, a nővérem visított, az apám meg kiabált, hogy mindenki őrizze meg a nyugalmát, mert csak egy több emelettel fölöttünk lévő lakásba lőttek be.

Amikor úgy-ahogy csend lett, és már a nők is csak nyüszítettek, az apám azt mondta, hogy ő most vállalja a kockázatot, és fölmegy megnézni, nem gyulladt-e ki a ház. Erre az anyám megfogta a karját, hogy jaj, ne menj, de az apám kiszabadította a kezét, és azt felelte, hogy mennie kell, mert ha itt tűz keletkezett, akkor könnyen bent éghetünk, amit mint férjnek, apának és hadviselt embernek, mindenképpen meg kell akadályoznia.

Mielőtt elindult, még ránk parancsolt, hogy senki ne merje elhagyni a helyét, amit ezennel ő őrhelynek nevez ki, mert azt parancsmegtagadásnak fogja minősíteni, amit majd meglátunk, milyen következményekkel jár, és kiment. Én azonban vállaltam a következményeket, azt hazudtam, hogy vécére megyek, és utána osontam.

Az apám óvatosan lopakodott fölfelé a lépcsőn, közben az ajtók mögül hasonlóan óvatos szomszédok dugták ki a fejüket, hogy mi van? Apám elmondta, hogy felderítő hadműveletet végez, mire a szomszédok visszafojtott lélegzettel lesték, mi lesz ennek a vége.

Először a Suhajda kiabált fel az apám után, hogy na, mit lát, Kaló úr? Mire az apám visszaszólt, hogy még semmit, mert füst van mindenhol. Aztán a Suhajda is fölment utána abban a félretaposott papucsában, amiben a szenet szokta a pincéből

felhozni, és megállapította, hogy tényleg nem lehet semmit sem látni. Utána még több lakó is jött, mindenki krákogott, és senki nem látott semmit, szerencsére engem sem, hogy ott vagyok. De egy idő múlva oszlani kezdett a füst, én is látszottam újra, de senki nem törődött velem, mert mindenki nekikezdett szörnyülködni, hogy miféle pusztítás történt.

Hátulról egyszer csak előrenyomakodott a Veres, a sarki zöldségbolt vezetője. Könnyű volt neki nyomakodni, mert egy nagydarab marha hatalmas hassal, lapáttenyerekkel és koszos körmökkel. Ez a Veres, nyilván mert egy nagydarab barom, mindig hangadó szokott lenni a lakógyűléseken, úgyhogy megint kiabálással kezdte, hogy aszondja, vakok maguk, emberek, hát nem látják, hogy itt menteni kell? Azzal berontott a lakásba menteni. Nemsokára azonban köhögve visszajött, hogy nincs bent senki.

Persze hogy nincs, mondta a Suhajda, mert az Abonyiék már két hete elutaztak vidékre, de maga, ahogy mindig, most is szervezkedik, ahelyett, hogy előbb megkérdezné, hogy mi van. Tehát, tisztelt lakótársak, inkább arról kellene beszélni, hogy mit csináljunk most, hogy megtámadták a házunkat!

De a Veres nem engedte szóhoz jutni a lakótársakat hanem megint csak ő kezdett el hangoskodni, hogy nem kell mindjárt a legrosszabbra gondolni, mert ez lehet, hogy csak egy eltévedt golyó volt, ami azt jelenti, hogy nem kell lemenni a pincébe, mint a háborúban, ezzel a lépéssel még várni lehet.

Erre a Suhajda, akinek fázott a lába a lyukas papucsban, ezért toporgott,visszakiabált, hogy az ágyúgolyók nem olyanok, mint a retkek meg a paradicsomok, amik a zöldségboltból el

szoktak tévedni, úgyhogy a Veres csak hallgasson, mert mindenki tudja, hogy csak azért akar a lakásában maradni, mert attól fél, hogy ellopják az értékeit, amit a zöldségek ellopásával szerzett. És különben is, vigyázzon magára a Veres, mert mindenki tudja róla, hogy csak azért üvöltözik mindig, hogy a lopásairól elterelje a gyanút. Úgyhogy jobban tenné a Veres, ha nem szervezkedne, hanem csöndben maradna, mert most éppen az olyanokat lövik le, mint a kutyát, amilyen ő, akiknek még a neve is komcsi!

A Veres hallgatott egy darabig, tisztára olyan volt, mint aki megtört az érvek súlya alatt, főleg a neve miatt, de aztán mégsem, mert hirtelen felüvöltött, és nekirohant a Suhajdának, hogy agyonverlek, mocsadék!

Csak közös erővel lehetett lefogni, mert ez a Veres tényleg nagyon nagydarab marha, a Suhajda viszont nyeszlett. Valahogy mégis lefogták, de a Veres a fogságban is ordított. Azt üvöltötte, hogy a Suhajda még meglakol, de az is, aki azt meri neki mondani, hogy éltette Rákosit, mert annak vérét veszi és kiontja a belét, mert ő éppen azért nem lett zöldségügyi miniszter, mert utálta a Rákosit, és ezt meg is mondta, maga, Suhajda, viszont egy féreg! Az utolsó szavakat már hörögte, aztán hirtelen elájult, és végre csönd lett.

A lakók egy darabig tanakodtak, mi legyen vele, végül megegyeztek, hogy úgysem lehet mentőt hívni, mert odakint lőnek, úgyhogy négyen megfogták, és behurcolták a lakásába, ágyba fektették, és visszajöttek a gangra, onnan hallgatták, hogy a felesége jajgat. De amikor az asszony elhallgatott, akkor se mentek haza, hanem két pártra szakadtak.

Akik bent voltak a Veres lakásán, azt mondták, hogy hűha, micsoda cuccok vannak odabent! Erre többen is azt mondták, hogy a Veres legalább negyven fillérrel becsapott mindenkit, amit elég, ha megszoroznak a vevők számával, tehát nincs mit csodálkozni a gazdagságán. A Takács viszont Veres pártjára állt, hogy a disznósága semmi a Suhajdáéhoz képest, aki uzsorakölcsönöket ad, amiről mindenki tudja, hogy tisztességtelen haszon, a Veres negyven fillérjeiről viszont senki nem csinált feljegyzést, a Suhajdától meg egy csomó embernek van uzsorapapírja.

Erről a dologról mindenki elmondta a véleményét, de váratlanul újra elkezdődött a lövöldözés, amitől megint nagy tanakodás lett, hogy le kell menni a pincébe, vagy pedig mi legyen? Az emberek egyre idegesebbek lettek, és ordibálni kezdtek, hogy mindenki itt van, csak a legfontosabb ember, a házmester hiányzik. Végül kirángatták az Együdöt a házmesterlakásból, aki addig nem mert feljönni, csak azt kiabálta lentről, hogy árt neki a lépcsőmászás.

De hogy végre itt volt, mindenki vele üvöltözött, hogy még ilyen válságos pillanatban sem tolja oda a képét, nem elég, hogy állandóan koszos a lépcsőház! Persze, mert csak azon jár az esze, hogy meggazdagodjon a kapupénzből, bezzeg a szomszéd házban enni is lehet a lépcsőről, ő viszont csak ahhoz ért, hogy feljelentéseket küldözgessen a belügynek, hogy ki mikor jön haza, hiába kap dupla kapupénzt!

Most már mindenki a házmester ellen volt, még a korábban egymást gyalázók is egyetértettek abban, hogy a legtöbb disznóságért nem a Veres, nem a Suhajda, hanem ő a felelős.

Egymás szavába vágva sorolták, miket követett el, ha nem félek, hogy az apám mit szól, hogy elhagytam az őrhelyemet, tuti, hogy megmondom, nekem is már három labdámat kiszúrta bicskával, amikor meglátott, hogy a gangon focizok.

Szóval rohadtul utáltam én is ezt a szemét házmestert, mert hogy a fenébe legyen belőlem olyan jó focista, mint a Puskás Öcsi, ha állandóan kiszúrja a labdámat, úgyhogy amikor nem volt otthon, mindig belerúgtam egy nagyot az ajtajába. Ha viszont otthon volt és bámult azokkal a sunyi szemeivel, csak elhúztam mellette, és azt mondtam, hogy csókolom.

De így lehettek ezzel a többi lakók is, mert ugyan folyton azt pusmogták róla, hogy ez az Együd egy beépített házmester, akivel vigyázni kell, meg hogy egy rongy alak, de amikor találkoztak vele a lépcsőházban, nagyokat köszöntek, és úgy vigyorogtak, mintha a legjobb barátjuk lenne. A házmester ilyenkor csak megbökte a mutatóujjával a micisapkáját. De ezt úgy csinálta, mintha az övé lenne az egész ház, nekünk pedig meg kellene köszönni, hogy itt lakhatunk.

Most viszont csak állt ott teljesen beijedve, és a sapkáját sem bökdöste, csak a kezében gyűrögette. Végül a Pogány, aki egy peckes járású ember volt, és azt mondták róla, hogy régi katonatiszt, elkezdte faggatni a házmestert, hogy le lehet-e menni a pincébe? És egyáltalán, kérdezte pattogó hangon, milyen a pince katonabiztonsági szempontból? A házmester erre teljesen falfehér képpel azt dadogta, hogy a mi pincénk egy rendes pince, és hogy nem is tűzveszélyes, ezt megmondták a legutóbbi szemlén is, pedig a legtöbb pince tűzveszélyes, de a miénknek vasajtaja van.

A Pogány ettől igen mérges lett, és elkezdett szúrósan nézni, majd azt mondta, hogy tud ő pokróc is lenni, úgyhogy jelentse neki a házmester röviden, hogy le lehet-e menni a pincébe, mire a házmester azt felelte, hogy tessék csak kérem nyugodtan lemenni, mert le lehet menni. A Pogány most már vészjósló lett, és azt kérdezte, hogy ember, tudja maga, hogy kivel beszél egyáltalán? A Pogány kifejezetten félelmetes volt, és nem lehetett tudni, mi következik, amikor a Kun végre megmagyarázta a házmesternek, hogy arra vagyunk kíváncsiak, Együd úr, hogy le tud-e menni az egész ház a pincébe, mint óvóhelyre, érti már?

Erre a házmester azt felelte, hogy nagyon jól tudják a lakótársak, hogy a mi pincénk nem is pince, csak egy sufni a tüzelőnek, hát hogyan férne be oda egy egész ház, viszont a szemben lévő ház ávósháznak lett építve, és ott van egy igazi óvóhely is, úgyhogy ha a lakótársak akarják, akkor érintkezésbe lép annak a háznak a házmesterével, mert az nagyon jó embere neki, szóval akkor esetleg át lehetne menni hozzájuk. Persze, magyarázta hebegve, ávósok nincsenek abban a házban, csak a neve ávósház, mert nekik építették, de végül valami szervezési okból nem költözött oda egyetlen ávós se, tehát ne keressünk ott ávósokat, úgysem találunk, szóval azok miatt nem kell félni.

A lakók ebben megegyeztek, de úgy döntöttek, hogy mivel nem lehet a házmesterben teljesen megbízni, elmegy vele egy küldöttség is, aminek a Pogány lesz a vezetője.

A többi lakók hazamentek, én is gyorsan visszaszaladtam, nehogy az apám észrevegye, hogy kiszöktem. Ő azonban csak jó félóra múlva jött meg, és elmondta, hogy azért, mert a kinti

golyózáporban testi épségét nem kímélve terepszemlét tartott, és most felülvizsgálja a korábbi számításait. Jó, mondta az anyám, de ideje lenne enni is már valamit, mire az apám azt felelte, hogy szó sem lehet arról, hogy kimenjünk a konyhába, mert, mivel az ablaka a Soroksári útra néz, pillanatnyilag az a legveszélyesebb terület a belövések szempontjából.

Ezután fogta a számtanfüzetemet, kitépett egy lapot, és elkezdett méricskélni meg számításokat végezni, amellyel, mint mondta, most már megdönthetetlenül bebizonyítja a bizonyítékot.

Már több lapot kitépett és összefirkált, sokáig nézegette őket, végre kijelentette, hogy megvan a bizonyíték, aminek az a lényege, hogy akkor vagyunk a legnagyobb biztonságban, ha az egész család a kisszoba sarkába, a vaskályha és az ágy közé költözik, mert ott a legkisebb a sérülésveszély, majd hozzátette, hogy nyugodtak lehetünk, mert a háborúban is ilyen körültekintően óvintézkedett. Merthogy ő ott is gondoskodott az embereiről, akik őt ezért nagyon tisztelték, és amikor rohamra indult a század, egyikük sem akarta hátulról lelőni, mint ahogy nagyon reméli, mi sem. Mire azt feleltük, hogy nem.

Behurcolkodtunk hát a sarokba, és hallgattuk, hogy az apám hogyan különbözteti meg a lövéseket, amiben szakértő volt. Ez abból is látszott, hogy meg tudta mondani, mikor jön az egyik lövés után a második, úgyhogy nekünk csak a lövések közti szünetben volt szabad kimenni a vécére. Ez viszont nem volt egyszerű, mert az apám azt is meghatározta, hogy milyen útvonalon lehet kimenni, nehogy eltaláljanak.

Az útvonal nagyon fárasztó volt, mert az ablak alatt csak guggolva lehetett menni, egy fotel mellett kúszni kellett, az asztal alatt meg át kellett bújni. A nővérem persze, akinek mindig a hülyeségeken jár az esze, és ezért még egy kerítést sem tud átmászni, a legtöbbször bepisilt, mire a vécére ért. Az egyik bepisilése után teljesen szabályellenesen felállt, és elkezdett bőgni, hogy mi a fenének kell neki a földön csúszkálni, amikor még sose lőttek be hozzánk, és azt is tudja, hogy nem is fognak!

Az apám akkor elmagyarázta neki, hogy mivel a jó tanulmányi eredményei ellenére is még igen fiatal, nem értheti, hogy milyen nagy gondoskodás történik itt az érdekében, de majd ha nagy lesz, kézcsókkal fogja megköszönni, amit most érte tesz. Egyébként, mondta még, amit a nővérem művel, azt a fronton úgy hívják, hogy parancsmegtagadás, és örüljön, hogy nem katona, mert akkor kivégzőosztag elé kerülne, tehát ne nyafogjon, hanem úgy menjen a vécére, ahogy meg van határozva.

A nővéremnek persze meg is kellett mosakodnia a bepisilés miatt, de ez is nehéz művelet volt, mert a fürdőszobába is csak meghatározott útvonalon lehetett kimenni.

Egy idő múlva szerencsére már nem lőttek, és akkor végre kimehettünk a konyhába megenni a teljesen kihűlt hajába főtt krumplit, meg a maradék szalonnát, amit még a nagybátyám hozott. Rágcsáltam az ízetlen, hideg krumplit, és arra gondoltam, hogy hogyan lehet hajába főzni valamit, aminek nincs is haja?

Ebéd után csöngettek. A Pogány jött szólni, hogy minden rendben van, a küldöttség elintézte, hogy ha súlyosbodik a helyzet, át lehessen menni a szemben lévő ház pincéjébe vendégségbe.

Lassan besötétedett, leheveredtünk a vaskályha mellé a pokrócra az apám által meghatározott helyekre, és hallgattuk a lövéseket, meg hogy mi volt a háborúban. Mielőtt elaludtam, már nem a krumplin, hanem azon gondolkoztam, milyen lehet az, amikor egy helyzet igazán súlyosbodni kezd.

Hét

Másnap először úgy volt, hogy teljesen abbamarad a lövöldözés, és mégsem kell
átmennünk az ávósházba, de később mégiscsak át kellett menni. Épp az ablakon bámultam kifelé, amikor puskás emberek fordultak be az utcánkba. Nézegettek jobbra-balra, főleg a mi házunkat nézegették, és úgy látszik, megtetszett nekik, mert bejöttek.

Fölmentek a padlásra. Persze utánuk osontam, gondoltam, majd elmesélem, mi történt odafönt, de aztán mégsem, mert hamarosan az egész ház kint volt a gangon, a lakók nyújtogatták a nyakukat fölfelé, hogy mi a fenét művelnek azok ott fent?

De nemsokára már jöttek is lefelé, mire a lakók gyorsan vissza akartak slisszolni, de akkor az, aki legelöl jött, és egyébként is olyan vezető kinézése volt, azt mondta, hogy jó, hogy itt vannak a lakók kéznél, mivel beszélni akar velük, úgyhogy senki se menjen vissza a lakásba. Erre a lakók maradtak, és álltak egyik lábukról a másikra, mint akiket behívatott a diri.

Akkor a főpuskás elkezdett beszélni, hogy arról van szó, emberek, hogy a forradalmi nép nevében lefoglalom ennek a háznak a padlását. Meg is magyarázta, hogy mivel a házunk Soroksári út felé eső oldalán csak egy grund van, a padlásról kiválóan lehet látni az ott vonuló orosz tankokat.

Mármost, magyarázta, mi géppisztolysorozattal jelezzük majd az érkezésüket a bajtársaknak, akik a tankokat a szomszéd utcában páncéltörő ágyúval várják és megsemmisítik. Mivel senki sem válaszolt, csak a cipője vagy a papucsa orrát bámulta, még hozzátette, hogy büszkék lehetünk a házunkra, mert ezt a jóisten is arra teremtette, hogy hősi cselekedetet lehessen benne végrehajtani.

A lakók azonban egyáltalán nem voltak büszkék, hogy milyen klassz házuk van, hanem mindenféle kifogásokat kezdtek keresni előbb félénken, majd egymás szavába vágva, szenvedélyesen. Főleg azzal érveltek, hogy itt kisgyerekek meg öregek laknak.

Előráncigálták a bolond Kati nénit, aki állandóan bepisilt meg bekakilt a lakásában, ahol vagy tíz macskával élt együtt, ezek persze szintén behugyoztak meg beszartak, amiért rendszeresen följelentették az öregasszonyt, hogy a büdösségével vét a szocialista együttélés szabályai ellen. A házmester még azzal is megfenyegette, hogy slaggal fogja kimosni a büdösbarlangból, hogy legalább megtudja, mi is az a víz. Most viszont mindenki ölelgette azt a koszos öregasszonyt, hogy milyen szerencsétlen, és hogy belepusztulna, ha lövöldöznének, ráadásul a macskái is.

Aztán előhozták a Paksit, aki egy osztállyal járt fölöttem, hogy ez egy beteg gyerek. Ez mondjuk igaz volt, mert ez a Paksi olyan egy nyavalyás, hogy a jobb oldalán van a szíve, amiért rendszeresen megverték. A szülei egyébként megunták, hogy mindig verik a gyereküket, és panaszra mentek az igazgatóhoz, aki kiadott egy körlevelet, hogy tilos verni a Paksit. Persze

továbbra is megverték, de most már duplán. Először azért, mert olyan hülye, hogy a jobb oldalán van a szíve, másodszor meg azért, hogy el ne merje árulni a verést a szüleinek.

A főpuskás türelmesen végignézte a koszos Kati néni és a szívelégtelen Paksi felmutatását, csodálkozott is, hogy van olyan ember, akinek a jobb oldalon van a szíve, de hajthatatlan maradt.

Azt mondta, hogy megértem én magukat, emberek, de ezekben a válságos napokban, amikor az egész világ ennek a csöppnyi, viszont hősies országnak az élethalálharcát csodálja, akkor nem az a fontos, hogy melyik oldalon, csak az, hogy a hazáért lángoló szíve legyen mindenkinek. Azt is hozzátette, hogy aki még egy szót szól, azt kénytelen lesz hazaárulónak bélyegezni, ami ugye, hogy nem hiányzik senkinek.

Aztán még azt is mondta, hogy látja, hogy a mi házunkban csupa hazafiak laknak, úgyhogy ő bárkinek szívesen ad fegyvert, aki követi aztán elindult fölfelé a padlásra. Erre viszont mindenki villámgyorsan visszakushadt a lakásába, egy se követte.

Mi is visszamentünk, és az apám azt mondta, hogy most aztán pakolás és gyerünk, mert ezt a házat ronggyá lövik az oroszok. Az anyám akkor elkezdett gondterhelten járkálni a szekrény előtt, hogy mi mindent kell levinni a pincébe, mire az apám nagyon mérges lett, mert először is a pince nem nyaraló, hanem szükségállapot, másodszor meg, ha nem sietünk, itt döglünk meg.

Az anyám ettől ideges lett, hogy nem elég az a sok gond, ami a nyakába szakadt, még az apám is hátráltatja, pedig az

apám egyáltalán nem ismerheti a pincei viszonyokat, úgyhogy törődjön csak a tankjaival meg a lövészárkaival, de a pincébe ne szóljon bele, mert ahhoz nem ért. Ő ezzel szemben nagyon is jól ismeri a pinceviszonyokat, mert az ostrom alatt épp eleget volt pincében, és az apám el sem tudja képzelni, hogy mi minden kellhet odalent.

Mert például, magyarázta átéléssel, milyen felemelő, ha van lent egy ingaóra, mert nemcsak azt lehet tudni, hogy mennyi az idő, hanem nagyon kellemes hangulatot is teremt, amikor elüti az órákat. El se tudod képzelni, mondta merengve, hogy milyen gyönyörű az, amikor egy sötét pincében a reménytelenségbe biztatóan belekondul a falióra.

Ebből aztán nagy vita kerekedett, hogy kell-e az ingaóra, vagy nem kell. Az anyám sírógörcsöt kapott, és azt kiabálta, hogy az apám egy érzéketlen fatuskó, akinek semmi érzéke a lírai hangvételhez. Erre már az apám is kiabálni kezdett, hogy ezt kikéri magának, mert neki igenis van lírai érzéke, amit a gimnáziumban is elismertek, amikor első lett a szavalóversenyen, de neki a lírai hangvétel egy Petőfi meg egy Arany, nem pedig egy dögnehéz falióra.

Egészen addig veszekedtek, míg óriási lövöldözés kezdődött. Előbb dermedten álltunk, majd mindenki felkapott valamit, ami éppen a keze ügyébe került, és elkezdett rohanni. Az anyámnak éppen az ingaóra került a kezébe, azzal oldalazott ki az ajtón. Úgy látszik, a többi lakásban is veszekedések voltak a levitel miatt, mert az összes lakó egyszerre rohant lefelé, persze, hogy hatalmas tülekedés támadt a lépcsőházban.

Engem ez nem nagyon zavart, de például a Pusztai úr teljesen eltorlaszolta az utat, mert egy hintaszéket cipelt lefelé. A lakók viszont nagy lendülettel csörtettek, és már nem tudtak lefékezni, úgyhogy keresztülzúgtak a hintaszéken. Óriási lárma keletkezett, ordibálás, káromkodásokkal egybekötve, hogy azonnal vigye vissza azt a hintaszéket, mert nem lehet rendesen menekülni, de a Pusztai visszakáromkodott, hogy senkinek semmi köze ahhoz, hogy ő csak a hintaszékében tud nyugodtan szunyókálni ebéd után, és nincs az az isten, hogy ő azt visszavigye. Amikor pedig a Veres, aki úgy látszik felépült az ájulásából, a lakóbizottság nevében le akarta foglalni, a Pusztai a feje fölé emelte a hintaszéket, hogy ezzel verem szét a fejed, gazember, ha csak egy ujjal is hozzáérsz!

Teljesen úgy nézett ki, hogy mindjárt vér folyik, amikor megjelent a Sepsi, és a legudvariasabb hangon azt mondta, hogy tessék csak ideadni, Pusztai úr kérem, a hintaszék egyik oldalát, majd én segítek levinni.

Hogy az utca réme, akinek már az összes lakó beígért legalább ötven pofont, ilyen udvarias gyerek lett, mindenki elcsodálkozott, úgyhogy utat engedtek a Sepsinek. A Pusztai úrnak könnyes lett a szeme, a lakók mosolyogtak, hogy íme, mire is képesek a rendkívüli események, és a végén a Sepsi révén egy egészen tisztességes pincébe vonulás lett a korábbi őrjöngésből, és már nem is tört össze semmi, pedig odakint egyre vadabbul lőttek.

A koszos Kati nénin kívül, aki nem volt hajlandó magára hagyni a macskáit, mindenki átvonult a szemközti házba, ahol tényleg egészen rendes óvóhely volt. Mindenkinek jutott hely,

hogy leterítse a pokrócát, és letelepedjen rá a családjával. A pince alatti kazánban még fűtöttek is, a csövek meleget árasztottak.

Miközben mindenki a helyét kereste, a Sepsi továbbra is a Pusztai körül lebzselt, és állandóan azt mondogatta, hogy milyen jó ember a Pusztai úr, ami abból is látszik, hogy többször is megpofozta, mert őt az apja sajnos soha nem pofozta meg, ezért rosszalkodik néha. Erre a Pusztai is azt mondta, hogy a Sepsi egy belevaló gyerek, még akkor is, ha szegény.

Akkor ajánlotta fel a Sepsi, hogy megjavítja a hintaszéket, amiben kilazult néhány csavar, úgyhogy nyugodtan rám bízhatja a Pusztai úr, mert ha nagy leszek, asztalos leszek, és itt van ez a srác is, ez majd segít! Mi a fenét tudok én segíteni, néztem a Sepsire, mire ő a fülembe súgta, hogy beszélgessek a Pusztai úrral, mert akkor ő könnyebben tud dolgozni, és sok zsebének valamelyikéből elővett egy csavarhúzót.

Jó, hát megkérdeztem, hogy tessék mondani, hogyan készül a kolbász, amire a Pusztai teljesen belelkesedett, és elmagyarázta a kolbászcsinálás titkát, aminek a pirospaprika a lényege. Közben a szemem sarkából láttam, hogy a Sepsi a hintaszék egy nyilván titkos üregéből előkotor egy skatulyát, gyorsan zsebre vágja. Ezután nagyon udvariasan közölte, hogy kész is, tessék csak kipróbálni, Pusztai úr kérem, hogy milyen kényelmes.

Tényleg kényelmesebb, mondta a Pusztai, és adott a Sepsinek két forintot, hogy vegyen rajta fagylaltot, mert, aszondja, én mindig, megfizetem a jó embereimet. Azzal, nyilván

a megpróbáltatások miatt mindjárt el is aludt, a Sepsi pedig elment, azt mondta, rögtön visszajön.

A Pusztai úr félóra múlva felébredt a szunyókálásból. Először csak bámult maga elé, aztán valami az eszébe jutott, és elkezdett matatni a hintaszéken. Egyre idegesebben matatott, aztán hirtelen felugrott. Nem néztem volna ki belőle, hogy ekkorát tudjon ugrani, de még szaladni is tudott. Kirohant a pince közepére, úgy nézett ki, mint aki mondani akar valamit, de csak hápogni tudott, egyre lilább lett a feje, aztán elvágódott, és meghalt.

Az emberek odagyűltek, de nem lármáztak, hanem néma csöndben álldogáltak ott a Pusztai úr holtteste körül. A szíve, mondta a hulla mellett térdeplő doktor Semada, aki körzeti orvos volt, az nem bírta az izgalmakat.

Erre mindenki elkezdett sopánkodni, hogy még alig jöttünk le a pincébe, és máris van egy halottunk, bezzeg ostromkor a háborúban milyen sokáig kellett várni, hogy meghaljon az óvóhelyen valaki. Aztán sajnálni kezdték a Pusztai urat, hogy ezt kellett megérnie öregségére, ráadásul a felesége sincs itt, mert már régen leutazott abba a faluba, ahonnan a kolbászok származnak, és fogalma sincs róla, mi történt itt a férjével, úgyhogy szerencsétlen asszony!

Pedig ez egy nagy hülyeség volt, mert mindenki tudta, hogy az a szegény asszony marhára örül majd, hogy meghalt végre a férje, mert hozzámehet valamilyen általa nagyon kedvelt legényhez, aki a faluban lakik. Merthogy ez egy érdekházasság volt a Pusztai és a Pusztainé között, aminek az volt a lényege, hogy a Pusztai összeveszett minden rokonával, és direkt azért

vette el a Pusztainét, hogy a rokonoknak ne jusson semmi a vagyonból, ami a kolbászeladásokból keletkezett.

Én nem nagyon bánkódtam, mert arra gondoltam, hogy legalább nem kell többet lemennem a Pusztai úrhoz fizetés előtt, amikor elfogyott a pénzünk. Ilyenkor ugyanis mindig engem küldtek, hogy kérjek fél kiló kolbászt, és mondjam meg neki, hogy most éppen olyan sok pénzünk van, hogy nem tudjuk felváltani, ezért csak holnapután fizetünk, mert akkor már fel lesz váltva. Úgyhogy engem egyáltalán nem rázott meg a Pusztai halála, inkább csak kíváncsi voltam, milyen egy friss halott, de a szüleim elzavartak a hulla közeléből. Csak annyit láttam, hogy a férfiak körülállják, a nők meg mögöttük siránkoznak, noha utálták a Pusztai urat, mint a legtöbben.

Aztán amikor végre kisopánkodták magukat, azon kezdtek tanakodni, hogy most mit kezdjenek itt egy hullával, főleg, hogy itt gyermekek is vannak, azonkívül meleg, ami köztudottan nem tesz jót egy halottnak.

Körülvették a két házmestert, hogy nekik kell itt csinálni valamit, de azok csak álldogáltak nagy hülyén. A mi házmesterünk, az Együd a sapkáját gyűrögette, a másik, a Pálinkás a tarkóját vakargatta. Egybehangzóan állították, hogy ők pontosan tudják, mit kell tenni, ha elhunyt keletkezik az általuk felügyelt házban, de az ilyen esetekre, mint ami most van, nincsenek felkészítve.

Erre a doktor Semadáné, akinek a férje döntő érdemeket szerzett a hulla körül, amikor megállapította, hogy a Pusztai úrba beállt a halál, elkezdett ordítozni, hogy István, az ég szerelmére, csináljon már valamit, mert én ezt nem bírom

idegekkel, és üvöltött, mint a sakál, mire az Együd azt mondta, hogy fel kéne pofozni ezt a nőt, mert csak csinálja itt fölöslegesen a hangulatot.

Ebből aztán nagy veszekedés támadt. A doktor Semada ugyanis kikérte magának, hogy ilyeneket mondjanak a feleségéről, mert az egy érzékeny lelkű úriasszony, nem pedig egy olyan nagyfenekű proli nő, mint az Együdné, akivel tényleg csak pofonok útján lehet beszélni. De egy ilyen Együdnek hogyan is lehetne fogalma a női lélek húrjairól, amikor folyton csak a kocsmában lebzsel, és a száját jártatja, hogy így a Rákosi elvtárs meg úgy a Rákosi elvtárs, és közben azt kagylózza, hogy mit beszélnek a részegek, akiket aztán rendszeresen feljelent.

Erre a Zimmer elkezdett kiabálni, hogy a doktor Semada csak hallgasson, mert az Együd igenis egy rendes munkásember, mert például a szemetet is mindig leviszi, és mit csinálna a doktor Semada, ha rárohadna a szemét, mert a felesége az biztosan nem vinné le azzal az érzékeny lelkével.

A doktor Semada erre a Zimmernek támadt, hogy nagyon vigyázzon a komcsi dumájával, mert jól tudja, hogy a Zimmer egy véresszájú, mégpedig a legveszedelmesebb fajtából, mert még a nevéből is látszik, hogy sváb, aki a háború idején nyilván nyilas volt, mert a svábok azok mind nyilasok voltak, de aztán benyalta magát a pártba, hogy megússza a kötelet, de most legalább húzza meg magát, mert pont az ilyenek miatt szabadult el a pokol! És miközben ezeket mondta, simogatta a doktor Semadánét, aki most már nem visított, csak halkan nyüszített.

Ettől a pince két pártra szakadt, mert voltak, akik azt kiabálták, hogy ki kell vizsgálni ennek a Zimmernek az ügyét, a

másik párt meg azt kiabálta, hogy a doktor Semada ellen kell pert indítani becsületsértés miatt.

Akkor megszólalt a doktor Kiss, aki tényleg kicsi volt, és akiről azt mondták, hogy ügyvéd, de én csak onnan ismertem, hogy felpofozta a játszótéren a srácokat, ha nekirúgták véletlenül a labdát. Szóval, ez az alacsony ember is megszólalt, hogy vannak olyan esetek, amikor a kiscsoportok is ítélkezhetnek, például, ha egy lakatlan szigetre kerülnek, mármost jogi szempontból ez a pince is egy hasonló eset. Tehát, ha a lakók beleegyeznek, akkor ő kivizsgálja ezt az ügyet, ráadásul még ítéletet is hirdet, mert van bírói szakvizsgája is.

Még azt is hozzátette, hogy ennek a dolognak mérföldkőnek kell lennie a magyar joggyakorlatban, mert ha sikerül méltányos ítéletet hozni, az azt jelenti, hogy a magyar a megpróbáltatások ellenére is ember tud maradni. Ez pedig nagyon fontos, mivel az emberség egy próbakő, ami nélkül nem lehet felépíteni a jövőt. Amerika is attól lett olyan nagy ország, mint amilyen, mert amikor a törvény keze még nem tudott eljutni mindenhová, a telepesek nem álldogáltak szerencsétlenül, hanem maguktól akasztották fel a lótolvajokat. Ettől lett az első ország Amerika, ettől lettek az amerikaiak szabad emberek, és most ebben a pincében is a szabadság a tét.

Ezt az egészet olyan ünnepélyesen mondta, hogy az a kis ember növekedni kezdett, már majdnem akkora volt, mint a többiek, pedig csak beszéd közben mindig egy kicsit feljebb lépett a szénkupacon. Mindenki meghatódott, úgyhogy már úgy látszott, lesz itt ítélkezés, de akkor a doktor Semadáné vinnyogásából megint visítás lett, ráadásul más nők is ordibálni

kezdtek, hogy milyen hülyék a férfiak, mert nem elég, hogy kint lövöldöznek, és máris van egy hullánk, nem elég, hogy pincébe kényszerültünk, még ítélkezni akarnak!

Ettől a doktor Kiss megsértődött. Kijelentette, hogy ilyen légkörben nem lehet, úgyhogy visszavonja a jó szándékú felajánlását, aminek most már nincs is értelme, mivel ez a pince még nem eléggé érett az önkormányzásra. Ettől egy darabig csönd lett és elgondolkozás.

Váratlanul azonban felállt egy ember, aki arról volt nevezetes, hogy mindenki csak látásból ismerte, és azt mondta, hogy ő most igét fog hirdetni, ugyanis úgy látja, hogy éppen most jött el az igehirdetés ideje.

Néhányan azt mondták, hogy ugyan, hagyja már, de erre nem volt hajlandó, sőt belekezdett az igehirdetésbe. Erre persze le akarták hurrogni, hogy ember, normális maga, egyáltalán, mi a fenét akar, és különben is, kicsoda, micsoda ő, hogy itten pofázik, amikor senki se ismeri, úgyhogy kuss, míg jó dolga van.

De ez a csak látásból ismert nem hagyta, mint a doktor Kiss, hogy lehurrogják, s mivel mély és erős hangja volt, mindenkit túl bírt kiabálni, és addig ordibált, amíg végre már a doktor Semadáné is elhallgatott.

Amikor csönd lett, a pacák már halkabban beszélt, de tényleg olyan hirdető hangon, és azt mondta, hogy őt csak azért ismerik látásból, mert titokban tartotta magát, mivel egy titkos szervezet tagja, aminek az a lényege, hogy nem a Jézus jött le a Földre, hanem a Föld ment fel a Jézushoz. Egyébként ezt már régen bebizonyította a csillagászat is, csak titkolják, mert ez a tétel tönkretette volna az egyházat, úgyhogy az egyház inkább

szövetkezett a Sztálinnal, csak nehogy kiderüljön az igazság a Jézus körül, mert akkor nekik fuccs.

Tehát, mondta, neki küldetése van. Ennek az a lényege, hogy a Jézus azt mondta neki, hogy unja már azt a sok ostobaságot, amit összevissza beszélnek róla Pesten, úgyhogy menj, fiam, és térítsd meg őket, különben megint magamhoz rendelem a Földet!

Ezt különben, magyarázta, az eseményekből is látni lehet, mert nem véletlen, hogy ez a templomba járó Pusztai ilyen hamar meghalt. Ebből is levonhatja mindenki a következtetéseket. Ezután felajánlotta, hogy forduljon hozzá bizalommal bárki, mert ő az utolsó pillanatban még hajlandó áttéríteni itt a pincében mindenkit az igaz hitre, aztán mehetünk lerombolni a templomokat. Nem válaszolt senki, csak bámultak rá értetlenül.

Zavart csönd volt akkor is, amikor a Polyák Rudika, aki egy hisztis kölyök volt, és mindig ordítozott a közértben, hogy vegyenek neki csokit, elindult a térítő felé, de olyan hülyén dadogott, mint szokott, és állandóan hasra esett. Az ötödik esésig mindenki bambán bámult, de amikor a Rudika ötödszörre akkorát zúgott, mint egy árnyékszék, az anyja elkezdett üvölteni, hogy mi ez itten, aszondja, ez egy bolondokháza, pedig ő azt hitte, hogy egy menedék a veszély ellen, közben ez egy bolondház, egy bolondház, egy bolondház!

Aztán odarohant a Rudikához, és ráncigálta vissza, mire a Rudika üvölteni kezdett, hogy téríteni akarok, engedjék a térítőhöz, mert téríteni akar! A Polyák apuka megkövülten állt, a Polyák anyuka zokogott. Erre a Veres már megint föltalálta

magát, mert odarohant a térítőhöz, aki kitárt karokkal várta a Rudikát, hogy adok én neked, te vén buzi, és lekevert egyet ennek a csak látásból ismertnek, aki egyből összecsuklott, mint a colstok, úgyhogy végre csend lett megint.

A Veres persze nagyon büszke volt magára, hogy rendet teremtett, és rögtön elkezdett szervezkedni, hogy most pedig ezt a hullát el kell innen távolítani, mert bármennyire is sajnáljuk, komoly környezetszennyező anyag, úgyhogy a férfiak gyűljenek köröm, az asszonyok és a gyerekek pedig húzódjanak a sarokba!

Erre a Svehla, aki egy langaléta ember volt és tanácstag, közbeszólt, hogy hogy jön ahhoz a Veres, hogy rendezkedjen itten, amikor nem is ebben a házban lakik, tehát csak egy megtűrt elem, úgyhogy a Veres fogja be a száját, és hagyja, hogy a vendéglátók intézkedjenek, úgyhogy a férfiak gyűljenek köröm, a nők és a gyerekek pedig húzódjanak a sarokba!

De a Veres nem hagyta magát lerázni, hanem azt mondta, hogy az ilyen vészterhes időkben nem a funkció számít, hanem a rátermettség, és nem vitás, hogy ő itt a rátermett, mert ő volt az, aki amikor mindenki, köztük a Svehla is, csak hülyén bámult, ártalmatlanította ezt az elmebeteget, úgyhogy rá van szüksége az embereknek, nem pedig a Svehlára, aki úgy járta ki magának azt a tanácstagságot, hogy minden segget kinyalt.

És, mondta, ki az, mi az a Svehla, mert a Svehlát csak most látja életében először. Mert eddig csak a választási cédulára felírva látta, hogy rá kell szavazni, meg a Hazafias Népfrontra. De ő most férfiasan a szemébe mondja a Svehlának, hogy a választófülkében mindig széttépte a Svehlát, úgyhogy a

Svehla neki nem elöljárója, csak egy seggnyaló, aki még azt sem tudta elintézni, hogy rendesen söpörjék az utcát, hát akkor, hogy képzeli, hogy egy hullával elboldogul?

A Svehla persze rögtön visszakiabált, hogy kikérem magamnak az ilyen hangot, mert én itt a törvényt képviselem, és ahelyett, hogy a Veres örülne, hogy itt valaki a törvényt képviseli, csak bontja a rendet, de ne féljen, mert ezek a dolgok meg lesznek jegyezve, és ha a Veres nem ismeri őt, az nem azt jelenti, hogy ő nem ismeri a Verest, mert jól jegyezze meg a Veres, hogy már egy egész dosszié van róla a tanácsban a zöldséges üzelmekről, tehát senkit nem téveszt meg a nagyszájúságával itten.

Még hogy én nagyszájú, ezt mered a pofámba vágni, te senkiházi Rákosi bérenc, kiabálta a Veres, a nyomaték kedvéért hozzátette, hogy úgy látszik, a Svehla nem látta jól azt a pofont, amit az előbb elengedett, mert akkor nem merne neki ilyeneket mondani. És jegyezze meg a Svehla azt is, hogy őt rá lehet kenni a kenyérre is, de ha őt valaki megsérti, az nála többet nem játszik a csapatban, és aki nála nem játszik a csapatban, azt ő a falra keni.

A Veres akkor meg is lökte a Svehlát, aki ettől elesett, de közben belekapaszkodott a támadójába, úgyhogy mind a ketten ráestek a Pusztaira, aki ettől hangosan felsóhajtott, ami attól volt, mint ahogyan azt később a doktor Semada elmagyarázta, hogy akkor szaladt ki a Pusztai úrból az utolsó levegő.

Viszont ettől a két verekedő úgy felugrott, mint akinek a seggibe bicskát szúrtak, azt hitték, feltámadt a hulla. Mások is

megijedtek, mert többen rohangálni kezdtek, ráadásul jajveszékeltek is.

Nagy nehezen mégiscsak megnyugodtak, amikor kiderült, hogy nem támadt föl a halott, és akkor a doktor Kiss úgy érezte, hogy megint a nyilvánosság elé kell állnia, és megint felállt a szénkupacra.

Erélyesen közölte, hogy itt és most példát kell statuálni, tehát ha a lakók megengedik, akkor ő most ítélkezni fog, mégpedig a rendkívüli helyzethez illő rendkívüli ítéletet fog hozni. Miután mindenki buzgón bólogatott, azt mondta, hogy az ítélet igazi hajótöröttek a lakatlan szigeten - típusú ítélet lesz: a Veres és a Svehla együttes erővel tüntesse el a pincéből a Pusztai urat. Hozzátette még azt is, hogy ezzel az ítélettel mindenki jól jár, mert egyrészt megoldódik a probléma, másrészt az elkövetők is jól járnak, mert a normális körülmények közt garázdaság és hullagyalázás miatt sokkal súlyosabb büntetést kapnának.

A doktor Kiss ítéletével mindenki egyetértett, úgyhogy ezek sem mertek visszadumálni, hanem odamentek a hullához, nagy nehezen felemelték, és közben szitkozódtak, hogy miféle disznóság ez, hogy nekik kettőjüknek kell elvinni egy ilyen dög nehéz hullát, de a többiek lehurrogták őket, hogy így szólt az ítélet, nincs mit tenni, tessék elásni valahol a Pusztai urat!

Engem nagyon érdekelt ez az elásás, mert mint mondtam, a temetésekben szakértő vagyok, úgyhogy utánuk settenkedtem.

De ebből a temetésből nem lett semmi, mert először tényleg el akarták ásni a ház előtt, ahol a betonjárda mellett vékony földcsík volt a fáknak hagyva, hadd nőjenek, de hirtelen

megint lövöldözés támadt a közelben, úgyhogy nem mertek kimenni a ház elé, csak kilestek, aztán visszajöttek, és a kazánház előtti szénkupacnál megálltak megbeszélni a helyzetet, hogy mi legyen.

A Veres és a Svehla tanakodott egy darabig, aztán a Veres odahívta a doktor Kisst, amiből a szénkupac mögül csak annyit értettem, hogy az ügyvéd némi fejvakarás után azt mondja, hogy ilyen esetekben az öntörvénykezés még ezt is megengedi, ő személy szerint az áldását adja rá. A Veres sötéten bólintott, majd elment a házmesterért, akitől az ásót kérték, hogy jöjjön már egy kicsit félre, mert beszélni szeretnének vele, mint férfi a férfivel.

Amikor az is odajött, ezek hárman mindjárt elkezdtek neki dumálni, hogy mondja, Pálinkás úr, maga szerint a kazánnak van akkora ajtaja, hogy beférjen rajta egy ilyen vastag valami? - és karjukkal mutatták a Pusztai átmérőjét. Nem, felelte a házmester, viszont, ha leszerelnénk a tetejét, akkor igen. És maga, Pálinkás úr, le tudná szerelni azt az izét? Én le, válaszolta a házmester mit sem sejtve. Hát akkor menjünk talán le a kazánházba, mondta a Svehla. Mind a négyen? - kérdezte a házmester még mindig értetlenül. Nem, mind az öten, válaszolta a doktor Kiss, és hogy ne maradjon kétség, mit akar, rámutatott a Pusztai úr hullájára.

De ne féljen a Pálinkás úr, tette a vállára a kezét a Veres, nem leszünk hálátlanok, mert nézze csak, itt van ez a kis pénz, a Svehla úr pedig, ha marad a rendszer, elintézi magának a tanácsnál, hogy az unokatestvére legyen a házmester maga után, maguk meg kapnak egy másik tanácsi lakást, ahogy

kérvényezték, igaz-e, Svehla úr, mire a Svehla azt válaszolta, hogy igaz. Ha megváltoznak a dolgok, akkor a Kiss doktor ügyvédi irodája intézel ezt a kérvényt magának, igaz-e, doktor úr, mire a Kiss azt válaszolta, hogy igaz.

Akkor még pusmogtak ott valamit, amit nem jól hallottam, aztán ezek most már négyen, megragadták a Pusztait, és bevitték a kazánházba, melynek a vasajtaját bezárták maguk mögött.

Negyedóra múlva már vissza is jöttek, a házmester izzadt, mintha vízbe esett volna, és rogyadozott a lába, de a Veres, a doktor Kiss meg a Svehla már a legjobb barátságban voltak.

Amikor megkérdezték tőlük, hogy elásták-e a hullát, a Svehla azt mondta, hogy sokkal jobb megoldást találtak, mert éppen erre járt egy hullaelszállító különítmény, nekik adták oda a Pusztait, úgyhogy amikor majd rendeződnek a viszonyok, akkor a most alakult hullaelszállító központban, ami benne lesz a telefonkönyvben, vagy a kerületi tanácsnál, ami szintén, lehet érdeklődni az elhunyt után.

A doktor Kiss jelentőségteljesen bólintott, mire a többiek megnyugodtak, és végre mindenki elment a helyére aludni, mert már késő este lett. Mi is lefeküdtünk egy pokrócra, amire az apám azt mondta, hogy hozhattunk volna többet is a sok kacat, például az ingaóra helyett, az anyám pedig teljesen elérzékenyülve azt mondta, hogy maradjon csöndben az apám, és nézze a pislákoló gyertyafényeket, hogy milyen szép hangulatot tudnak teremteni még egy pincében is.

Nyolc

Reggel arra ébredtem, hogy a szomszéd pokrócon, ahol a Lipmann család lakott, a
Lipmann apuka azt mondja a Lipmann anyukának, hogy édesem, talán enni kéne valamit, mert a gyerek éhes. Ez persze hülyeség volt, mert a Lipmann Eszti, aki a nővéremék iskolájába járt, arról volt nevezetes, hogy utált enni.

Mivel a Lipmannék a házban a másik oldali szomszédjaink voltak, ha a Boronkaiék nem üvöltöztek, őket kellett a falon keresztül hallgatni. A baloldalon a Boronkainé kurvasága, a jobbon meg az volt mindig a téma, hogy az Eszti már megint nem akar enni. A Lipmann folyton ordibált a lányával, hogy nézz meg engem, milyen egészséges vagyok az evéstől, mert jegyezd meg, hogy az ételben van az erő, és mi a fenére tanítanak titeket

egésznap az iskolában, ha még ezt sem tudod! A veszekedéseknek pedig mindig az lett a vége, hogy a Lipmann azt kérdezte a feleségétől, hogy édesem, kire ütött ez ą gyerek, hogy nem akar enni, de ne félj, én majd megtanítom!

Szóval, mondta a Lipmann, édesem, a gyerek éhes, mire a Lipmanné elkezdett keresgélni a holmik között, és minél jobban keresgélt, annál gyanakvóbban nézte őt a Lipmann, és egyszer csak felkiáltott, hogy te Edit, ezzel csak nem azt akarod mondani, hogy fönt felejtetted, hogy egyszerűen fönt maradt?

A Lipmannén látszott, hogy egyáltalán nem akar mondani semmit, csak egyre sápadtabb lett, a Lipmann viszont egyre vörösödött. Már mindenki őket nézte, amikor a Lipmann elkezdett ordítani, hogy ilyen felelőtlenséget még nem látott a világ. Edit, aszondja, hát mit csináltál, te Edit, hát lejövünk ide a vészterhes időkben, és akkor, te fönt felejted a kolbászt? Hát éhezik a gyerek!

Erre az Eszti elkezdett bömbölni, hogy ő egyáltalán nem éhes, de a Lipmann ettől csak még jobban feldühödött, hogy azt nem az Eszti fogja megmondani, éhes-e, mert azt egyedül neki van joga megállapítani, hogy ki mikor éhes az ő családjában, és most egy tipikusan olyan helyzet van, amikor az Esztinek ennie kell.

Ezért, ordította, nem tűröm, hogy ilyen mostoha legyél a gyerekeddel, úgyhogy megparancsolom neked Edit, hogy tedd jóvá, amit a lányoddal szemben elkövettélt, és ebben a pillanatban menj vissza a lakásba, és hozd le a kolbászt, de ne azt a paprikásat, hanem amelyiket még régebben vettünk a

Pusztaitól, tudod, azt a fokhagymásat, ami már olyan jól kiszáradt.

Közben odakint már megint lőttek, mire a Lipmannné bőgni kezdett, hogy le fogják lőni, és legalább várja meg a Lipmann, hogy már ne lőjenek annyira, de a Lipmann azt felelte, ha lelövik, az csak ítélet végrehajtás lesz, mert kérdem én, megérdemli az ilyen felelőtlen asszony az életet? - és körülnézett, hogy ugye, hogy igaza van, de az emberek csak a cementpadlót nézték.

Erre a Lipmanné elment szipogva, a Lipmann meg elkezdte nagy hangon mesélni a földet bámuló közönségnek, hogy nagyon jó asszony különben az ő felesége, csak egy kicsit figyelmetlen, mert gyerekkorában elkényeztették, de ő már így is nagyon sokat faragott belőle.

Mert, mesélte, olyan volt ez az Edit, hogy az anyja az ágyba vitte neki a reggelit, ami, nem mondom, kényelmes, de mire jó? Azt gondolta ez az asszony, aki egyébként tényleg egy rendes teremtés, hogy az étel a tálcán terem, legföljebb a spájzban, ami jó békeidőben, meg ha szobalány van a háznál, de ha jönnek a nehéz idők, odavezet, hogy az ember fönt felejti a kolbászt. Szóval ez a kolbászügy is csak azt bizonyítja, hogy az Edit nevelése még nincs befejezve.

Pedig már tényleg sokat fejlődött, főleg a takarékosság tekintetében. Megmutattam neki például, hogy a szappant celofánpapírba kell bugyolálni úgy, hogy csak az egyik vége legyen szabadon, mert akkor kézmosás közben nem minden oldaláról kopik, amit javaslok is itt mindenkinek, különben csak megy pocsékba az a drága szappan. Nem mondom, fejlődik,

fejlődik, de amikor váratlan események következnek be, akkor még megzavarodik az Edit, hiába.

Hirtelen abbamaradt a lövöldözés, amitől, nekem eszembe jutott, hogy én is fönt felejtettem egy zacskó selyemcukrot, ezért amikor nem figyelt rám senki, a Lipmanné után lopakodtam.

A lépcsőház teljesen kihalt volt, a lakásajtók zárva, csak a Lipmannéké volt nyitva. Belestem, a Lipmanné éppen a kolbászokat akasztotta le a spájzban. De nem azt a fokhagymásat, amit a férje követelt, hanem mindegyiket. Aztán kirohant a lakásból, vadul becsapta maga mögött az ajtót, engem észre se vett.

Nagyon össze lehetett zavarodva, mert nem lefelé, hanem fölfelé kezdett rohanni a lépcsőn. Most már tényleg érdekelt, hogy mi a fenét akarhat a padláson, amikor onnan lőnek, s pont a lövések miatt volt annyira beijedve, ezért mégsem mentem be mihozzánk a cukorért, hanem utána lopóztam.

Mikor felért, megállt a padlásajtó előtt, mintha azon gondolkozna, hogy bemenjen vagy inkább visszaforduljon. Egészen olyan volt, mint amikor egyszer elkéstem a suliból, és már elkezdődött az óra. Szóval, a Lipmanné is pont úgy állt ott, csakhogy én végül nem mentem be, hanem beültem a vécére, a Lipmanné viszont igen.

A puskások először észre se vették, mert éppen haditanácsot tartottak, a Lipmánné pedig megszólalt, hogy látom, milyen nagy gondban vannak az urak, ahogy harcolnak a szabadságért, ezért hoztam maguknak egy kis ennivalót. A puskások először bemajréztak, hogy valaki megszólalt a hátuk mögött, s egy görbe lábú pacákot jól lemarháztak, hogy te állat,

miért nem vigyázol jobban, és akkor, mi lett volna, te barom, ha a ruszki kínál meg, de akkor golyót kaptál volna, te ökörállat, nem kolbászt, mint ahogy mi is!

A görbelábún, akit egyébként Tappancsnak hívtak, lehetett látni, hogy mennyire be van szarva, biztosan föl is pofozták volna, de most megmentették a kolbászok, mert a puskásokon látszott, hogy mennyire éhesek, ezért megkegyelmeztek a Tappancsnak, és zabálni kezdték a kolbászt. Egyáltalán nem értettem, hogy Lipmanné miért adja nekik a kolbászt, ráadásul az egészet, amikor lent a pincében a Lipmann már majdnem éhen pusztul.

Ráadásul a Lipmannén egyáltalán nem látszott, hogy vissza akarna menni, pedig már meg is köszönték neki hogy milyen rendes, hanem csak állt, és mosolygott. Na, jól van, aszondja erre a főpuskás, legyen. Odament a Lipmannéhoz, és benyúlt a blúza alá. Na, gondoltam, ez a nő most majd patáliát fog csapni, hogy szemtelenkednek vele, amikor pedig ő élelmet hozott, de nem csinált patáliát, hanem odasimult a főpuskáshoz, aki kézen fogva odavezette a padlás egyik sötét sarkába.

Kíváncsi voltam, hogy mi lesz, de nem mertem előbújni, és amikor a Tappancs, azt mondta nagy röhögve a főpuskásnak, hogy kolbászért kolbászt cserébe, és elindult őrködni, gyorsan kislisszoltam előtte az ajtón, és visszaszaladtam a pincébe, még a selyemcukorról is megfeledkeztem.

Szerencsére senki nem vette észre az elszökésemet, mert éppen nagy vita volt arról, hogy hova lehet menni vécére.

A botrány úgy kezdődött, hogy a Sebőkné, aki a mi házunkban lakott, meg a Paulikné, aki viszont ebben a pincés

házban, barátnők voltak a közös bevásárlások miatt. Ezért a Paulikné megengedte a Sebőknének meg a férjének, hogy feljárjanak a lakásukba vécézni. Amikor ezt kifigyelte a Kótainé, szólt a Pauliknénak, hogy ő is hadd menjen fel. A Paulikné erre azt felelte, hogy neki semmi kifogása sincs a Kótainéra vonatkozóan, tehát tulajdonképpen megengedné neki, hogy használja a vécéjüket, de ha neki megengedi, akkor mindenkinek meg kellene engednie, és azt igazán megértheti a Kótainé, hogy az ő vécéje nem egy utcai vécé, amit minden részeg összerondíthat.

A Kótai éppen akkor érkezett oda, és csak az utolsó szavakat hallotta. Persze rögtön elkezdett kiabálni, hogy mit karattyol ez a vén kurva itten, ki a részeg? Azt is mondta, hogy a Paulikné tartsa csak meg magának a vécéjét, ha azt hiszi, hogy aranyból van és elkopik, de azt kikéri magának, hogy őt a nyilvánosság előtt lerészeg disznózzák, mert ez becsületbe gázolás, és ha nem lennének a körülmények rendkívüliek, minimum feljelentené a Pauliknét becsületsértésért. Mivel azonban most szükségállapot van, másképp intézi el ezt a sérelmet.

Amit ígért, meg is tette, és egy óriási fülest zavart le a nőnek, aki el is esett. Nagy nehezen felállt, és akkor kapta volna a másodikat, de ettől megmenekült, mert a Paulik felocsúdott és odaugrott, úgyhogy az ő képén csattant a pofon, amitől eltörött a szemüvege, és harcképtelen lett, mert semmit sem látott, úgyhogy a többi pincelakóknak kellett lefogni a Kótait, akin látszott, hogy különben agyonveri a Pauliknét becsületsértésért.

Ezzel azonban nem lett vége a dolognak, mert most meg a lefogott Kótaival kezdtek ordítani, hogy nem szégyelli magát, hogy ebben a pincében, ahol ő csak egy megtűrt elem, randalírozik? És jegyezze meg magának a Kótai, hogy ez a pince ennek a háznak a lakóié, és a Kótai ahelyett, hogy kezet csókolna, amiért ide befogadták, garázdálkodik.

Mert az ő házuk, az egy olyan szar ház, hogy még pincéje sincsen, ami nem véletlen, mert az ilyen Kótai-féle szarháziaknak minek is a pince? Merthogy szarháziak, az biztos, mivel ahelyett, hogy könnyezve fogadnák a feléjük nyújtott segélykezet, már az egész karját akarják a tisztességes embereknek, és össze akarják szarni a vécéjüket. Mert ez nyilván egy olyan paraszt banda, hogy még azt se tudják, hogy a vécét le kell húzni, és biztosan a vécéből szoktak inni az ilyen alakok, akik nem átallanak idegen helyen hepciáskodni, úgyhogy az isten verje meg, azért a vendégjognak is van határa, és most bebizonyosodott a mondás, hogy adj szállást a tótnak, kiver a házadból!

A Kótait elkezdték lökdösni, és akkor nyilvánvalóvá vált, hogy akik lökdösik a Kótait, azok mind a szomszéd házból valók. Nem tudni, mi lett volna, ha nem ébred fel a Faragó, de felébredt.

Ezt a Faragót, csak nagyon ritkán lehetett látni, mert éjjeliőr volt a Gázgyárban, és nappal csak aludt. Ezt tette a pincében is. Alighogy lejött, közölte, hogy hatalmas az alvásadóssága, nappal ugyanis képtelen aludni, éjjel meg őrködnie kell, úgyhogy nem akar senkit megsérteni, de jó

éjszakát, és leheveredett a pokrócára. Ettől kezdve csak aludt és aludt, nem ébredt fel semmire.

Ki tudja, mit álmodhatott, mert ez a mindig szolgálatkész, választékosan beszélő ember most kikászálódott a takarója alól, és kiabálni kezdett, hogy miféle jellemtelen banda lakik ebben a házban, hogy amikor ilyen nagy baj van, elzárják a vécéjüket, ami már csak tisztasági szempontból is bűn.

Mert, rikácsolta, mit fognak szólni, ha az orruk alá fogunk szarni itt a pince közepén? Mert ha őt nem eresztik be azonnal valamelyik vécébe, a maga részéről feltétlenül ideszarik, mégpedig lehetőleg a Paulikné orra alá, hadd szagolja!

Már nekikészülődött, hogy lehúzza a nadrágját, közben a Paulikné felé oldalazott, amikor a doktor Kiss megfogta a karját, és azt mondta, hogy jogi szempontból igenis a vendéglátóknak van igaza, mert ha engedély nélkül bemegyünk a lakásukba, amit a jogalkotó úgy határozott meg, hogy mint bérlők, pillanatnyilag ők gyakorolják a tulajdonosi jogokat, az jogtiprás lenne. Amiért feljelenthetnének minket.

Miközben egyik kezével a Faragó karját fogta, a másikkal hadonászott a nadrágját épp letoló éjjeliőr orra előtt, és kijelentette, hogy az ideszarást sem javasolná, mert akkor meg környezetszennyezés és járványokozás miatt jelenthetnek fel, tehát, aszondja, azt ajánlom, hogy menjen át a mi házunkba vécézni. Hogy a doktor Kiss szavainak nyomatékot adjon, odaállt a Faragó mellé a Veres is, mégpedig keresztbe font karral, összevont szemöldökkel.

A Faragó ugyan felhúzta a nadrágját, de nem a Veres miatt, hanem, hogy összecsapja a bokáját a doktor Kiss előtt, hogy

engedd meg, kérlek, hogy bemutatkozzam, doktor Faragó Lajos ügyvéd vagyok, de ezeknek nem voltam hajlandó jogászkodni, mivel ez az ország, mint ahogyan azt nyilván te is tudod nem jogállam. Most viszont ismét használni vagyok kénytelen a tudományos fokozatomat, hogy kellő megalapozottsággal mondhassam a szemedbe, doktor Kiss, hogy a magam részéről szarok az olyan törvényekre, amelyek még arról sem rendelkeznek, hogy hova szarjanak az emberek, ha rendkívüli körülmények vannak.

Aztán otthagyta a Verest és a doktor Kisst, és előszedett az egyik sarokból egy szeneslapátot, hogy ezzel verem be az első utamba kerülő lakás ajtaját, bemegyek, be én, és jól kiszarom magamat!

De volt a sarokban még egy szeneslapát, azt meg egy itteni lakos, akinek a nevét nem tudom, kapta fel, hogy mit mutatsz meg, te, hova akarsz te szarni? Állj ki velem, mert jegyezd meg, hogy rajtam keresztül vezet az út a vécére! Még azt is hozzátette, hogy nagyon vigyázz, mert én vívóbajnok voltam.

A Faragó erre megint összecsapta a bokáját, meghajolt, és azt mondta, hogy akkor emberedre találtál, kedves barátom, mert én is sikerrel vívtam meg egykoron néhány duellumot. Szabályosan tisztelgett a szeneslapáttal, majd kerülgetni kezdte az ellenfelét.

A pincelakók legtöbbje körülállta a bajvívókat, és várta, hogy ki lesz a győztes. Pont, mint mikor az osztályban is összeverekedett két gyerek. Olyankor mi is néztük a bunyózókat, pedig meg volt mondva, hogy az egy közösségellenes magatartás.

Az osztályfőnök el is magyarázta, hogy csak akkor leszünk igazi szocialista közösség, ha drukkolás helyett szétválasztjuk a verekedőket. Mi viszont sohasem választottuk szét őket, hanem szurkoltunk, egészen addig, amíg jött az ügyeletes, aki elkérte a verekedők ellenőrzőjét. De a pincének nem volt osztályfőnöke, és egyáltalán nem volt ügyeletes, úgyhogy teljesen közösségellenes volt ez az egész. Csak tátotta a száját mindenki, és leste, hogy mi lesz ebből a bunyóból.

Mégsem derült ki, hogy melyik a jobb lapátvívó, mert megérkezett a Lipmanné, és elkezdett hazudozni, hogy a puskások fölfeszítették a lakásukat, és kiették a kolbászokat. Erre a Lipmann felugrott, hogy gyalázat, amit ezek fönt művelnek, meg hogy mindig ez van, amikor a csőcselék veszi a kezébe a hatalmat, mert a csőcselék az olyan, hogy nem néz se istent, se embert, csak felzabálja a becsületes emberek kínkeserves munkával megszerzett kolbászát.

Ilyeneket kiabált a Lipmann, de olyan, nagy hangon, hogy mindenki őt bámulta, a lapátosok meg, amikor rájöttek, hogy senki nem törődik velük, lerakták a lapátot, és arról kezdtek beszélgetni, hogy te melyik vívóiskolának vagy a híve, kedves barátom?

Végre a Durgonics, aki egy zömök, sűrű hajú ember volt, odament a Lipmannhoz, és rákiabált, hogy milyen egy trágyaember maga, aki amikor a maroknyi magyar vívja élethalálharcát, képes vacak kolbászok miatt üvöltözni!

Egyébként is, fordult a többi pincelakó felé, miféle viselkedés ez? Trágya viselkedés, amely az ilyen kolbász- meg vécéhistóriákkal rombolja a magyar név becsületét. Persze,

mondta, ez amellett, hogy nem méltó a magyarhoz, sajnos jellemző is a magyar emberre. Ez magyar átok, mert a történelem bebizonyította, hogy az ilyen kolbász- meg vécéügyek miatt nem lett a magyar a legnagyobb nemzet a világon, ezért tudott rátörni az országra a török, a tatár, az osztrák, meg persze az orosz. Majd hozzátette, ha nem vigyázunk, kipusztul a nemzet.

De a Lipmannt nem lehetett meggyőzni, mert túlkiabálta a Durgonicsot, hogy neki tökmindegy a nemzet fennmaradása, ő ugyanis semmiképp sem marad fenn, ugyanis éhen fog pusztulni a padláson folyó garázdálkodás miatt. Ráadásul még pótolni sem tudom a veszteséget, jött rá a szörnyű igazságra, mert a Pusztai már nem él!

A Durgonics ettől nagyon szomorúan azt mondta a Lipmannak, hogy úgy érzi ezek után, hogy a magyar már nem igazi magyar, tehát nincs értelme itt szónokolni, hanem tettekre van szükség, ami talán fölrázza ezt a népet, úgyhogy ő most elfogadja a padláson lévők ajánlatát, fölmegy és fegyvert ragad, aminek lehet, hogy hősi halál lesz a vége, de az is jobb, mint ez a patkánytempó, ami itt lent a pincében honol.

Azon járt az agyam, hogy milyen lehet a hősi halál, de aztán nagyon hamar kiderült, hogy a hősi halál egyik fontos eleme az, hogy közel van, mert öt perc múlva két géppisztolyos ember jött, és behozták a halott Durgonicsot, mint mondták, a szomszéd ház előtt egy kilazult tégla a fejére esett.

Az itteni házmester meredten nézte azt a hullát, és mindenki megdöbbenésére üvöltözni kezdett, hogy én, nem

fogok többet semmiféle hullát elizékolni itten, engemet erre még az Úristen se kötelezhet.

A Veres, a doktor Kiss és a Svehla egyszerre fogták közre, hogy szegény Pálinkásnak, úgy látszik, az idegeire mentek a megpróbáltatások, úgyhogy megint rájuk van szükség, mennek is azonnal, és megint keresnek egy hullaelszállító csoportot. Gyorsan megragadták a Durgonicsot, és a házmestert maguk előtt lökdösve elindultak a kazánház felé.

Nemsokára visszajöttek, és elmondták, hogy mekkora mázli, mert megint épp erre jártak a hullaelszállítók, ráadásul most odakint éppen csend van és nyugalom, a környéken nem lőnek.

Amikor ezt megtudták, a mi házunk lakói, elhatározták, hogy egy kis időre hazamennek egyrészt körülnézni, másrészt a nagydolgukat elvégezni. Hanem amikor ki akartak menni, a kaput zárva találták, és hiába ordítoztak a házmesterrel, hogy azonnal nyissa ki. A Svehla és a Veres és a doktor Kiss a kiabálók és a hamuszürke arccal bambán maga elé bámuló és kegyetlenül izzadó házmester közé állt.

A doktor Kiss paragrafusokra hivatkozva elmagyarázta, hogy azért zárták be a kaput, mert arról szó sem lehet, hogy mindenféle alakok mászkáljanak itt ki-be, ráadásul fegyveresen. Mert jól van, akik behozták a Durgonicsot, nem csináltak semmi rosszat, de csinálhattak is volna, hiszen volt géppisztolyuk. Különben a Durgonics is élne még, ha nyugton marad a fenekén.

Se szarni, se kimenni? – bődült el a Boronkai, és miután felvette az egyik földön hagyott lapátot, közölte, hogy most már sajnálja, hogy nem ment a Rózsikával Argentínába, mert ami

ebben a pincében történik, az rosszabb, mint a Rákosi rendszer, amit a maga részéről most azonnal elsöpör, ami abból áll, hogy ezzel a szeneslapáttal szétveri a zárat.

A Veres odament, határozott mozdulattal kivette a Boronkai kezéből a szeneslapátot, megveregette a vállát, a pokrócára ültette, majd félrehívta a Svehlát és a doktor Kisst.

Néhány percnyi tárgyalás után pedig ezek hárman röpgyűlést hívtak össze, amin mindenki részt vett a Faragót leszámítva, aki ismét mély álomba szenderült. Mivel a Veresnek volt a legerősebb hangja ő állt fel a szénkupacra, és onnan hirdette ki, hogy ők hárman, mint a helyi közhatalom, az igazságszolgáltatás és a nép képviselői megegyeztek, hogy néhány itteni lakás vécéjét biztosítják a mi házunk lakói számára könnyítés céljából.

Még azt is hozzátette, hogy az éjjel ők hárman kidolgozzák az erre vonatkozó szabályzatot. Addig, mondta, mindenki várjon türelemmel, és használja a házmesterék vécéjét, a kapu pedig a következő intézkedésig mindenképpen zárva marad.

A doktor Kiss ezután még megkérdezte, hogy van-e valakinek kérdése, vagy hozzáfűzni valója, de mivel a Faragó aludt, nem volt senkinek. Úgyhogy a hallgatóság bár hümmögött, rendben elvonult a pokrócára.

Kilenc

Másnap a pincelakók arra ébredtek, hogy jól látható helyen ki van függesztve a Rendkívüli Vécéhasználati Szabályzat.

Miután elolvasták, gratuláltak a Veresnek, a Svehlának és a doktor Kissnek. Mint mondták, nagyon szép munka, csak a négyes pontot nem értik, hogy miért kell a megnyitott lakások szobáit kulcsra zárni, elvégre itt senki sem tolvaj. Erre a doktor Kiss elmagyarázta, hogy ez a passzus azt jelenti, hogy a lakásoknak ugyan tartozéka a vécé, de mint közvécé nem tartozéka azoknak, így zárhatóan el kell azoktól választani. Különben ez csupán elvi állásfoglalás, mert úgysincs meg minden szobaajtóhoz a kulcs. Értik? – tette hozzá végül.

Bár látszott, hogy többen nem értik, mindenki bólogatott, és nekiálltak, hogy az elvi állásfoglalást a gyakorlatban megvalósítsák. A szabályzatban meghatározott rendben, fegyelmezetten vonultak a vécékre, amikor visszatértek, az erre rendszeresített adatlapra felírták, hogy mettől meddig időztek hányas számú lakás mosdójában, melyet a Svehla ellenőrzött és összesített, majd, hogy ne legyen vita, kiakasztott a falra.

Éppen az irat alatt álltam, és próbáltam elérni, hogy levegyem és beírjam a kisdolgomat, amikor hátulról a vállamra csapott a Sepsi. Na, mi van, takonypóc, aszondja, hogy ityeg a fityeg? Csodálkoztam persze, hogy ez meg hogyan tudott bejutni, amikor be van zárva a kapu, ezért azt feleltem, hogy jól

vagyok, de te nem vagy berinyálva, hogy elkapnak a Pusztai miatt?

A Sepsi megint pont úgy csinált, mint szokott. Mint például, amikor a biológiai szertárban lelopta a csontváz bal kezét. Mindenki tudta, hogy csak ő lehetett a tettes, mivel többen is látták, hogy a téren eladott a Kövesnek egy hüvelykujjat, mégis, amikor az osztályfőnök nyomozást indított az ügyben, és kihallgatta az osztályt, épp ilyen értetlen pofát vágott, és azt mondta, hogy a hentesnél talált egy csontot, azt adta a Kövesnek, mert annak kutyája van. Ezt olyan meggyőzően adta elő, hogy végül mindenki elbizonytalanodott, még a Köves is azt mondta, hogy lehet, hogy tényleg van kutyája.

Szóval, a Sepsi most is úgy tett, mint akinek fogalma sincs az egészről, és még nekem kellett elmesélnem, hogyan halt meg a Pusztai úr, mire a Sepsi azt válaszolta, hogy nagyon sajnálja a Pusztai urat, de ő már legalább egy hónapja nem látta a jó öreg kolbászost. De a hintaszék, próbálkoztam, mire azt kérdezte, hogy az meg mi?

Álldogáltunk még egy darabig az irat alatt, de a Sepsi meg se próbálta elolvasni, csak azt mondta, hogy na, jól van, akkor menjünk focizni. Mondtam neki, persze, de most nem lehet kimenni a térre, mert mindenfelé lőnek, meg labdánk sincs, tettem hozzá. Nekem van, mondta, és előhúzott a kabátja kirongyolódott zsebéből egy teniszlabdát. Azt, amelyikről azt hittem, hogy elveszítettem, de nem szóltam.

Egyérintőzni kezdtünk, amiben a Sepsi mindig meg tudott verni, de most úgy látszott, hogy én fogok győzni, mert a Sepsi

direkt másfelé rugdosta a labdát, lehetőleg valamelyik öreg nyanyának.

Én erre beijedtem, hogy az lesz, ami a téren szokott lenni, amikor ránk kiabálnak, hogy ez nem focipálya. Mert olyankor a Sepsi direkt rugdosta a kiabálókat, és amikor azok teljesen begőzöltek, egyszerűen elszaladt, mire azokat pofozták meg, akik ottmaradtak.

Ha ez most is eltűnik, engem tuti felpofoznak, ráadásul a család előtt, aminek újabb pofozás lesz a következménye, gondoltam, de a Sepsi váratlanul abbahagyta a rugdosást, és zsebre rakta a labdámat. Mint kiderült, azért, mert megjöttek a kártyások. Egy darabig csak távolról figyelte őket, aztán egyre közelebb ment, végül leült melléjük.

Ez az egész kártyázás úgy kezdődött, hogy a Boros elővett egy pakli kártyát, és sorra kérdezte a pincelakókat, hogy nincs-e kedvük blattolni egyet? Aztán amikor összejöttek egypáran, elkezdtek ultizni, és annyira belemelegedtek, hogy még éjszaka sem akarták abbahagyni.

Rohadt unalmas volt az egész. Nem értettem, mi abban olyan jó, hogy összevissza dobálják a lapokat, közben ordibálnak egymással, hogy ki a hülye, de azért én is odaültem a Sepsi mellé nézni, hogy mi történik. Semmise történt.

Egészen addig, amíg a Kozák azt mondta, hogy szart se ér a kártya pia nélkül, piros ulti! Hát legurítanék most én is egy jó fröccsöt, betli, mondta az apám, aki korábban csak kibicelt, de aztán beszállt játszani ő is, hogy kamatoztassa a képességét, amivel még a háborúban elnyerte a század pénzét, ami kár, hogy közben teljesen elértéktelenedett. De most nem ez a lényeg.

Hanem az, hogy mivel a többiek is azt mondták, bedobnának valamit a gallér mögé, a Sepsi vakargatni kezdte a kopasz fejét, ami nála azt jelentette, hogy gondolkozik. Nemsokára felállt, és elment, de előbb azt mondta, lehet, hogy szüksége lesz rám, ha nem vagyok beszarva, és persze ha megesküszöm, hogy nem jártatom a pofámat. Mire megesküdtem.

De a Sepsi nem jött, úgyhogy egésznap csak a lövéseket hallgattam. Meg azt, hogy a két ház lakói milyen kedveskedve beszélgetnek egymással, mert amióta megnyitották a földszinti és az első emeleti lakások vécéjét, mindenki kibékült mindenkivel.

A lakók mosolyogva néztek egymásra, meghívták egymást a pokrócaikra, a nők recepteket cseréltek, együtt főztek a spirituszfőzőn, megosztották a kajájukat, még a Lippmannak is adtak. Mivel, amiket otthonról hoztak, már elfogyott, a Veres, a Svehla és a doktor Kiss hármas minden pokróc számára kiutalt egy gyertyát, melyeket a házmesterek osztottak szét.

Amikor besötétedett, meggyújtották a gyertyákat, és amikor megkondult az ingaóránk, mindenki elhallgatott, és belemosolygott a pislogó fénybe. Elrévedve. Az anyámon persze látszott, hogy nagyon büszke magára, és szemrehányóan nézett a távolban zsugázó apámra, de az apám nem figyelt rá, mert éppen kontra ultit mondott.

A gyertyáktól, az énekléstől és az ingaórától elálmosodtam, és nemsokára elaludtam. Amikor a Sepsi fölébresztett, majdnem teljesen sötét volt, csak a legtávolabbi sarokba költözött

ultisoknál világított a gyertyaláng. Gyere utánam, takonypóc, súgta a fülembe.

Először azt se tudtam, hol vagyok, mert nagyon mélyen aludtam, és csak nehezen értettem meg, mi a fenét akar. Félálomban feltápászkodtam, és botorkáltam a Sepsi után. Mivel alig láttam valamit, ráléptem néhány alvóra, akik fölébredtek, de csak egy pillanatra, aztán duzzogva továbbaludtak. Szerencsére az apám se vett észre, mert a sarokban éppen nagy vita folyt, hogy az előző partiban ki hibázott.

Ahogy kiértünk a pincéből a Sepsi persze jól leszúrt, hogy milyen hülye vagyok, hogy még lopakodni se tudok tisztességesen, de hamar abbahagyta, mert gyorsan ki akart jutni a házból. Mivel a kapu be volt zárva, be kellett mennünk az egyik földszinti vécés lakásba, és a vécéablakon másztunk ki az utcára.

Sötét volt és csend. Fújt a hideg szél, ráadásul piszok messzire kellett menni, közben kerülgettük a felborult villamosokat és teherautókat. Az egyikben benne ült a sofőr, mereven fogta a kormányt, és mivel nyitva volt a szeme, úgy látszott, mintha a felborult teherautót még most is vezetné. A Sepsi leguggolt hozzá, zsebéből előhalászott egy öngyújtót, felkattintotta. A sofőr arcán fáradt döglégy mászott át. Gondoltam, a Sepsi legalább elhessenti, de csak lecsukta az öngyújtó fedelét, és annyit mondott, hogy ennek már annyi, úgyhogy mehetünk tovább.

A Boráros téren egy orosz tank égett. Hogy a francba csinálta, elképzelni se tudtam, de fejjel előre zuhant az aluljáróba. Körülötte halott orosz katonák hevertek, tisztára

olyanok voltak, mintha csak pihennének, mert ezeknek is nyitva volt a szeme. Mint a teherautósofőr a kormányt, ezek a géppisztolyukat szorongatták. Kettő arcra borulva feküdt, hátukon, mint tortán a gyertyák, úgy égtek a kis kék lángocskák. Csak álltam, és bambán bámultam, ahogy pislákol a hátuk. Nem tudom, meddig maradtam volna, ha a Sepsi nem rángat el, hogy gyere már, te hülye!

Bementünk egy mellékutcába, ott már nem volt se kilőtt jármű, se halott, de nem lehetett sokkal könnyebben haladni, mert a lámpák nem égtek. Gyalogoltunk egy csomót a tök sötétben, aztán már csak két kerítést kellett átmásznunk, és bent is voltunk egy sarki kocsma udvarán. A Sepsi elkezdett szimatolni, hogy nem maradt-e ott valamelyik részeg, de a kocsma teljesen kihalt volt. Akkor kiráncigált a falból egy kilazult téglát, betörte vele az ablakot, és bemászott.

Előbb azonban rám parancsolt, hogy várjam meg, de közben figyeljek, a kurva anyámat, mert ha jönne valaki, arra nagyon ráfáznánk. De ha mégis jönne, mondta, dobjál be utánam egy kavicsot. Nehogy ugass, csak dobj, én azonnal kijövök. Megvárjuk, míg elmennek, aztán pucolás! Érted? Mire azt mondtam, értem.

Figyeltem, hogy nem jön-e valaki, de az utca teljesen üres volt, csak egy macska szaladt át a túloldalra. A Sepsit a sötétség miatt nem lehetett látni, de hallottam, hogy üvegeket csörget odabent, amiből azonnal rájöttem, hogy a piát lopja.

Jól gondoltam, mert rövid idő múlva megjelent a betört üveg előtt. Lihegett, és az orrát szívta. Ide figyelj, utasított, ezeket a szatyrokat tedd le szépen a kerítés mellé! Miután

leraktam, azon vertem az agyam, honnan szerzett ez szatyrot? De többet is talált, mert kiadott még kettőt, tele csörömpölő üvegekkel, csak úgy bűzlöttek a pálinkától, aztán ő is kimászott.

Az első kerítésnél rájöttem, hogy mire is kellettem neki. Rögtön kiderült ugyanis, hogy egyedül nem tudna átmászni a teli szatyrokkal, ha meg átdobja a kerítésen, összetörnek, úgyhogy megint csak a lopkodását segíteni hívott.

Ugyanígy másztuk át a második kerítést is, aztán mentünk vissza a sötét mellékutcán a Boráros tér felé. Miközben a két szatyor piszokul húzta a vállamat, azon gondolkoztam, hogy ott lesz-e még a felborult teherautó, vagy a halott sofőr mégis elvezette.

De nem sokáig tűnődhettem, mert ahogy befordultunk az utcasarkon, zseblámpa villant. A fényétől nem láttam, kinek a kezében van, csak a hangját hallottam, hogy ti meg hova, hova, az éjszaka kellős közepén? Csak visszük a szatyrokat, mondta a Sepsi. Mi van benne? Üvegek. Hol szereztétek? – irányult a szatyrokra a zseblámpa fénye.

Hogy már nem a szemembe világított, láttam, hogy egy középkorú ember világít, meg azt is, hogy a nyakán géppisztoly lóg. Most már azt is láttam, hogy mögötte többen is vannak, szintén fegyveresek. Mivel a Sepsi nem válaszolt, én mondtam helyette, hogy itt, bácsi kérem, a sarki kocsmában. Remek, mondta a középkorú, és mindjárt intézkedett, hogy Karcsi, vidd a srácokat a szatyrokkal a barikádra, mi meg, fordult a mögötte állókhoz, megyünk a többi üvegért a kocsmába.

A Karcsi egészen fiatal volt, kábé úgy nézett ki, mint egy kétszer bukott nyolcadikos. Viharkabát és géppisztoly volt rajta.

Akkor indulás, közben meg kussoljatok, mondta nagyon szigorúan. Ment előttünk, mi meg caplattunk utána a dög nehéz szatyrokkal. Azon téptem az agyam, mi lenne, ha csöndben letenném őket a földre, és elfutnék, de ebből a csávóból kinéztem, hogy egyből lelőne. Így gondolhatta a Sepsi is, mert ő is szó nélkül cipekedett mellettem.

Szerencsére nem sokáig kellett hurcolni, mert megérkeztünk a Corvin mozihoz, ahol már sokszor voltam, de most teljesen másképp nézett ki, mint amikor szovjet filmeket vetítettek a szépszámú közönségnek. Most fel voltak szedve az utcakövek, amikkel eltorlaszolták a kör alakú tér Körútra meg az Üllői útra vezető utcácskáit. Odakint a két széles úton csend volt, meg pislákolva égő orosz harci járművek. Hullákat viszont nem láttam, nyilván elásták őket valamelyik fa tövébe, vagy magukkal vitték az oroszok.

A barikádon belül jó csomó ember volt. Néhányan odakint hasaltak a kockakövek mögött, figyelték, nem jön-e az ellenség. Mi a mozi bejáratánál álltunk meg, a nyitott ajtón keresztül láttam, hogy odabent alszanak, esznek, térképet nézegetnek, tárakat töltenek, vagy csak dumálnak, csak filmet nem nézett senkise.

A Karcsi is bámult befelé, úgy nézett ki, mindjárt bemegyünk, de épp akkor jött ki egy ember, akiről lerítt, hogy vezető, mert az őt kísérő néhány fegyveresnek olyan főnökösen magyarázott, mint a diri szokott a suli folyosóján a tanároknak. Már majdnem elment mellettünk, amikor észrevette, hogy ott álldogálunk.

Hát ezek a kölykök? – kérdezte a Karcsitól. Piát loptak a kocsmából, hadarta a Karcsi, látszott rajta, nagyon megtisztelve érzi magát, hogy szóba álltak vele. A főnöknek felderült a képe, és rögtön kezdte kipakolni a szatyrokból az üvegeket.

Na, gondoltam, ez mindjárt meghúzza, aztán nemsokára merev részeg lesz az egész barikád, főleg, hogy akik elkaptak, azok is a kocsmába mentek az üvegekért. De nem ez történt. Egymás után huzigálta ki a dugókat, a pálinkát pedig a kanálisba öntötte. Ahogy szoktátok, mondta még a Karcsinak, aztán a kíséretével együtt elment valahová intézkedni.

A Karcsi füttyentett, mire valahonnan előjött három olyan korú csávó, mint ő, fogták a cuccot, és elindultak az egyik házban a lépcsőn fölfelé. Mivel nekünk nem szóltak oda, mit csináljunk, velük mentünk. Odafönt volt egy terem, a közepén nagy bádoghordó állt, tele benzinnel. A csávók tölcsért raktak az üvegekbe, és egy merítőkanállal teletöltötték, rongydarabbal bedugaszolták, majd mindet az ablak mellé pakolták.

Ezt miért csináljátok? – kérdeztem a Karcsit. Úgy hívják, Molotov koktél, magyarázta. Ha jön a ruszki tank, meggyújtjuk, és ledobjuk rá az ablakból, ha jól célzunk, a kipufogójára, érted? Mire a tank kigyullad, az orosz meg, ha nem akar bennégni, ugrik kifelé, mint a nikkelbolha, mi meg, lekapta a válláról és az utcára irányította a géppisztolyát, tratatatatam!

Tisztára átélte, hogyan kaszabolja le az oroszokat, de akkor mintha rájött volna, hogy nem vagyunk méltók az előadására, ránk rivallt, hogy most pedig, sipirc haza! Mielőtt elindultunk, a Sepsi még megkérdezte, hogy te figyeljél, nem kaphatnék én is

egy stukkert? Anyádtól cuclit, hülyegyerek! – válaszolta a Karcsi, és valagba rúgta.

Mi persze futottunk lefelé a lépcsőn, mint az őrültek. Jó, a Sepsi nem kapott pisztolyt, de látszott rajta, ő is örül, hogy megléphetünk végre. Odakint viszont megtorpant, mint akinek földbe gyökerezett a lába, és bámult, mintha csodát látna. Néztem én is arra, és nekem is földbe gyökerezett, mert az egész olyan volt, mint egy szovjet film lírai jelenete: egy fiatal pár, nyakukon géppisztollyal állt egymást szorosan átölelve, és mosolyogva nézte, hogy a távolban világosodik a hajnali ég.

Az egyik a diáksapkás volt, aki nem engedte, hogy az öreg Sepsi kinyomja a náthás kocsmáros szemét, a másik meg a Sepsi Mari, akin most egyáltalán nem látszott, hogy egy repedtsarkú. Inkább olyan volt, mint a hős partizánlány, az enyhe szélben tisztára úgy lobogott a haja is.

A Sepsi testvérek nagyon megörültek egymásnak, a Mari csak hosszú magához ölelés után kérdezte meg, hogy te meg mi az apád faszát keresel itt? A Sepsi elmondta, hogy a padlásról hozott piát az öreg Sepsi már majdnem mind megitta, most ott röfög részegen az üzlethelyiségben, mire a Mari megkérdezte, hogy miféle padlásról beszél?

Ez, úgy látszik, családi vonás náluk, gondoltam, mert a Mari pont olyan pofátlanul tagadta le, hogy ott meztelenkedett a pasik előtt a padláson, mint a Sepsi a csontváz ellopott jobb kezét.

Ezután a Mari gyorsan másról kezdett beszélni. Elmesélte, hogy a diáksapkással ez egy soha el nem múló szerelem az első látásra, és hogy eztán mindig követni fogják egymást

mindenhová, most éppen a hősi halálba, mire a diáksapkás behunyta a szemét és bólintott. A Sepsi erre a nővére fülébe súgott valamit, mire a Mari azt felelte, hogy persze, hozza csak el, de nehogy nappal jöjjön, hanem így, mint most, éjszaka, mert nappal sokkal veszélyesebb.

Megint hosszas búcsúölelés következett, majd a diáksapkás mélyen a szemünkbe nézett, kezet fogott velünk, és azt mondta, jó utat, fiúk, vigyázzatok magatokra! Megígértük, és most már a Körúton elindultunk megint a Boráros tér felé.

Amikor odaértünk, a járművek még mindig fel voltak borulva, de a hullákat már elvitték. Egy kivételével. A leginkább összeégett orosz katonát valaki fotelba ültette, és a teljesen kifosztott húsbolt kirakatába rakta. A dobtáras géppisztoly helyett most az a felirat lógott a nyakában, hogy MINTADARAB, NEM ELADÓ!

Nemsokára a Sepsiék üzlethelyisége elé értünk. Jól van, takonypóc, mondta, majd még találkozunk, aztán fenékbe rúgott, és ahogy szokott, a roló alatt becsúszott a lakásukba.

Amikor az ávósházhoz értem, csak nehezen tudtam visszamászni a földszinti vécés lakásba, felhorzsolódott a térdem is, de végre sikerült. Becsuktam magam mögött az ablakot, kislisszoltam a lakásajtón, és óvatosan lementem a pincébe.

Most már sokkal könnyebben botladoztam át az alvókon, pedig már távolról sem derengett fény, mert az ultisok is lefeküdtek. Szerencsére senkise ébredt föl, és senkise vette észre, hogy megint megléptem.

Tíz

Reggel aztán megint nagy lövöldözésre ébredt a pince. Az emberek mélabúsan hallgatták. Dög unalomba fulladt volna a minden, ha a Sulyokné sikítozása nem hoz egy kis változatosságot. János, kiabálta éles fejhangon a Sulyoknak, én ezt már nem bírom tovább, János, én megőrülök!

Fedetlen vállal, mezítláb, terpeszben állt a cementpadlón, kezét a teste mellett ökölbe szorította és remegett. Ebben a helyzetben sikoltozta, hogy az isten verje meg az olyan országot, ahol állandóan lőnek, meg azt, hogy, János, követelem, hogy ebben a pillanatban induljunk a nővéremhez Svájcba, különben itt, helyben végzek magammal! Megértetted? Végzek magammal, végzek magammal, végzek magammal!

Egészen olyan volt, mint amikor elakad a tű a lemezen, úgyhogy a Jánosnak csak úgy sikerült megnyugtatnia, hogy előbb ráadta a saját zakóját, meg ne fázzon, majd szakértő mozdulattal felpofozta. A Sulyokné úgy látszik, hozzászokott már ehhez az eljáráshoz, mert abbahagyta az üvöltözést, és egykedvűen nézte a pofontól a földre csúszott kabátot.

Ez az egész azért is volt nagyon érdekes, mert a Sulyokné máskor olyan csendes, szótlan nő volt, hogy még azért se szólt, hogy a férje mindenféle vadidegen nőkkel csókolózott a nyílt utcán, amiről mindenki tudott. A szomszédasszonyok mondták is neki, hogy ez egy tipikusan olyan dolog, amit ők biztosan nem

tűrnének el a férjüktől, és miért nem áll a Sulyokné a sarkára, hogy megfékezze a Sulykot, mire a Sulyokné, aki egyébként nyelvtanár volt, kijavította őket, hogy nem Sulykot, hanem Sulyokot. A szomszédasszonyok erre tehetetlenül széttárták a karjukat.

De most, amikor végre a sarkára állt, mindenkit csak idegesített az ordítozásával, még meg is dicsérték a Sulyokot, hogy milyen határozottan rendreutasította a feleségét.

Aztán ahogy a Sulyokné is elhallgatott és a lövöldözés is abbamaradt végre, az emberek megint leültek unatkozni meg kártyázni, meg a világpolitikáról vitatkozni. A mi házmesterünk kijelentette, hogy az amerikai elnök, az Eisenhoffer biztosan ideküldi a csapatait az orosz ellen, de a többiek erre nem válaszoltak semmit, mert tudták, hogy az Együd minden szót feljegyez, csak annyit mondtak, hogy nem Eisenhoffer, hanem Eisenhower.

Én csak ténferegtem. Szerettem volna kimenni egy kicsit, mondtam is az anyámnak, de ő azonnal az apámhoz küldött, hogy mondd csak meg az apádnak, mit akarsz, tőle majd megkapod a magadét. Az apám nem vette le a szemét a kezében tartott lapokról, úgy mondta, hogy a veszteher miatt ezúttal nem lehet kimenni, és meg ne próbáljam, mert ő a kártyalapok mögül is mindent lát. Figyellek, fiú, nehogy azt hidd, hogy nem, most pedig menj vissza szépen a pokrócra anyádhoz, rekontra!

De amikor visszamentem, az anyám már a Kósánéval tárgyalt. Azzal a láncdohányos, zsíros hajú, nagydarab szomszédnővel, akinek levelet küldött a harisnyagyári ribanc, hogy adja vissza a férje szabadságát. A nő egyik kezében

cigaretta volt, a másikban a Vécéhasználati Kimutatás. A füstölgő cigivel majdnem felgyújtotta a papírt, úgy magyarázta az anyámnak, hogy itt van fehéren feketén, hogy háromszor is ugyanakkor ment fel a férje a vécére, mint az a kurva Sugárné!

Tessék, most is! – kiáltott fel, és a cigarettájával a kijárat felé mutatott, ahol már majdnem kiment a lépcsőházba a férje meg a Sugárné. A Kósáné felugrott, és odarohant. Elállta az útjukat, és cigarettával a szájában is jól érthetően közölte, hogy ő is megy. A Kósa döbbenten megtorpant, a Sugárné pedig, mint akinek semmi köze az egészhez, elslisszolt mellettük.

A Kósa, aki a Sepsi Mari vetkőzésén is részt vett, úgy látszik komoly rutint szerzett már, mert nagyon hamar magára talált, és fojtott hangon, ami fölösleges volt, mert már mindenki őket figyelte, azt felelte, hogy neki hasmenése van, de inkább visszatartja, mert azt a szégyent nem viselné el, hogy a felesége elkísérje, mint egy szaros kölyköt. Mert ő nem egy szaros kölyök, ezt mindenesetre jó, ha megjegyzi magának az asszony.

De igenis, Géza, az vagy, válaszolta a Kósáné ugyancsak fojtott hangon, és a cigarettás kezével böködte a másik kezében tartott vécékimutatást. Itt a bizonyíték, hogy te pontosan úgy viselkedsz, mint egy gyerek, aki nem képes felfogni az összefüggéseket, és nem bír gondolkozni se, csak megy a micsodája után, amit le kellene vágni! – mondta, majd a Kósa képébe vágta a kimutatást.

Fojtott hangon veszekedtek a pokrócukon is, amely a szellőző alatt volt a nő állandó bagózása miatt. Pontosabban csak a Kósáné beszélt a hátát a falnak vetve, a Kósa törökülésben maga elé bámulva durcásan hallgatott. A Kósáné

egyik cigarettát a másik után szívta, de úgy látszik, most túlzásba vitte a bagózást, mert ahogy szaporodtak az elnyomott csikkek, egyre szaggatottabban vágta a férje fejéhez az megdönthetetlen igazságokat, olykor már le-lecsukódott a szeme, aztán egyszer csak a pokrócra ejtette a bagót, és elájult.

A Kósa fürkészte egy darabig, de úgy látszik, ismerte a feleségének ezt a szokását, mert ahelyett, hogy elsősegélyben részesítette volna, a Sugárné pokróca felé nézegetett, és amikor látta, hogy a nő visszabólint és elindul a kijárat felé, ő is felkelt a pokrócról, és utána indult.

Na, ezt megnézem magamnak, gondoltam, és a Sugárnét megelőzve felszaladtam a lépcsőn. Mivel a Kósáné kimutatásáról kifigyeltem, hogy melyik lakásba szoktak ezek járni, gyorsan bementem az első emelet ötbe, ahol a szoba nem volt kulcsra zárva, aztán elbújtam az egyik szekrény mögé.

Nemsokára meg is érkeztek ezek a mindig egyidőben vécére járók. A Kósa először körülszimatolt, majd egy nagy fotelt tolt a bejárati ajtó elé. Ezután átölelte a Sugárnét, aki egyébként teljesen jogtalanul volt Sugárné, mivel már régen elvált tőle a Sugár, mint mondták a szomszédasszonyok, az etyepetyéi miatt.

Szóval, a Kósa átölelte, és nekiállt csókolgatni a nőt, ami nagyon muris volt, mert ez a nő is, mint a felesége, egy fejjel magasabb volt nála. Ezért a Sugárnénak be kellett hajlítania a térdét, hogy a Kósa elérje a kirúzsozott száját. Közben meg kellett kapaszkodniuk a telefonasztalban, ami billegett.

Így aztán mind a ketten egyensúlyoztak. Azt is egyensúlyozva mondta a Sugárné, hogy te Géza, te őrült, hát mit csinálsz velem? Hát te tényleg egy őrült vagy, de nagyon

vigyázz, mert felébreszted a bennem szunnyadó oroszlánt, és akkor mi lesz? Hát erre nem gondolsz, te őrült? – kérdezte már vagy ötödször.

A Kósa erre azt felelte, hogy nem tud másra gondolni, csak arra, hogy már nem bír tovább várni, és ebben a pillanatban kell megtörténnie a beteljesülésnek, különben ő olyat tesz, amilyet még nem látott a világ, mert ő, Kósa Géza olyan ember, akitől ilyen helyzetben minden kitelik, mondta, miközben billegtek.

Kíváncsi voltam erre a beteljesülésre, ami nem lehetett más, mint hogy akkorát tanyáznak, mint egy ház, mert láttam, hogy a Sugárné már alig bírja magát tartani a telefonasztalon, amikor váratlanul lehúzták a vécét. Ezek ketten ettől hirtelen megmerevedtek, amitől a telefonasztal csörömpölve eldőlt, ők azonban mint egy félrebillent szobor, egyik lábukat felemelve, összeölelkezve álltak, és a vécé felé pislogtak.

A következő pillanatban a vécéajtóban megjelent a Sepsi. Nagy röhögve bejött a szobába, és azt mondta, hogy száz forint. Erre a Kósa, aki közben elengedte a Sugárnét, ahelyett, hogy jól felpofozta volna a Sepsit, idegesen kotorászni kezdett a zsebében, és előhúzott egy tízest, hogy itt van, nesze, rakd el. A Sepsi nem nyúlt a pénzhez, hanem szemtelenül röhögve azt mondta, hogy neki így is jó, és elindult kifelé.

A Sugárné viszont rákiabált a Kósára, hogy meg vagy te örülve? Hagyod, hogy elmenjen? Az én helyzetemben? Akkor inkább kifizetem én, ha csak ennyit ér a te nagy szerelmed! Erre az ürge utánaszaladt a Sepsinek. Az előszobában még elérte, és odaadta neki a százast.

A Kósa miután visszajött, megint el akarta barikádozni az ajtót, de már nem olyan nagy hévvel, mint az előbb, a Sugárnén pedig kifejezetten látszott, hogy már egyáltalán nincs kedve a torlaszoláshoz, és nagyon mérgesen mondta, hogy azt hitte, a Kósának jobb a stílusérzéke. A pasi erre abbahagyta a fotelhúzást. Még a vécére sem mentek be, csak kisunnyogtak a lakásból.

Mire leértem, a Sepsi már megint a kártyások körül téblábolt. Szia, Sepsi, mondtam neki, cső, fatökű, aszondja, hogy vagy? Mondom, én jól vagyok, de te biztosan még jobban vagy, mert van egy százasod.

Erre a Sepsi megint elővette a családi hagyományt, és pontosan úgy nézett rám, mint amikor le szokott tagadni valamit. Azt mondta, hogy na ne marháskodj, takonypóc, hát honnan lenne nekem egy százasom? Mondom neki, hogy ott voltam a lakásban, és mindent láttam, mire a Sepsi azt felelte, hogy úgy látszik, az agyadra ment a pince, és mindenféléket látsz. Viszont, ha másoknak is pofázol az agybajodról, az is lehet, hogy véletlenül úgy valagba rúglak, hogy szétreped a nadrág a seggeden, és kívülről szarod össze magad, úgyhogy kuss! Mire azt mondtam, hogy csak vicceltem.

A Sepsi elindult a zsugások felé, én utána, de aztán megtorpantam, mert mint egy látomás, a nagyanyám, talpig feketében, ott állt a kártyások fölé magasodva, és szemrehányóan nézett. Először a Kozák vette észre, és mindjárt felhúzta a szemöldökét és eltátotta a száját. A többiek dühösen nézték a Kozákot, miért nem dob, aztán tekintetükkel követték

az övét, mire ők is felhúzták a szemöldöküket és eltátották a szájukat. Néma csönd volt, mindenki hallgatott.

Nagy sokára az apám szólalt meg először, hogy azt mondja, anyám, maga meg hogyhogy? A nagyanyám azonban nem erre válaszolt, hanem kijelentette, hogy a kártya az ördög bibliája. De ezt olyan határozottan mondta, hogy az apám nem tudott rá mit válaszolni, csak megszívta a cigarettáját. A nagyanyám erre közölte, hogy ha az Úr azt akarta volna, hogy az emberek füstöljenek, kéményt teremtett volna a fejükre, majd hátat fordított, és elindult a pokrócunkhoz.

Az apám persze rögtön utána ment, hogy várjon már, anyám, és mivel a Demeternek epekő panaszai voltak, és a pokrócán nyögdécselt, kellő számú játékos hiányában feloszlott a parti. Minden tekintet a nagyanyámat követte, aki méltóságteljesen leült a pokrócunkra.

De hogyan tudott bejönni? – kérdezte teljesen ledöbbenve az anyám. Hát úgy, lyányom, hogy becsöngettem, és a házmester beengedett, mondta egyszerűen. És hogy jött át a városon? – kérdezte az apám. Az Úr segedelmével, válaszolta a nagyanyám, aztán elmondta, hogy a többi gyereke is jól van, de álmot látott, aminek az volt a lényege, hogy nekünk most nagy szükségünk van rá.

El se tudtam képzelni, mi lehet ez a szükség, de a nagyanyám, miután visszajött a vécéről, közölte, hogy förtelem, majd vödröt, súrolókefét ragadott, és patyolat tisztára súrolta az összes közös vécét. Amikor befejezte, körülnézett a pincében, és kijelentette, hogy förtelem, és miután felsöpört, nekiállt

felmosni. De ezt a többi nő már nem engedte, azt mondták, hogy hagyja csak a néni, majd mi.

A nagyanyám hatására ezután teljesen megváltozott minden a pincében. A doktor Kiss, a Veres és a Svehla egy leiratban betiltotta a kártyázást, a káromkodást, a hangoskodást, és a veszekedést, estére pedig önkéntes alapon mindenki mehetett istentiszteletre, amelynek megtartását felkent egyházi személy hiányában a nagyanyámra bíztak. Este hatkor a házmesterek meggyújtották a gyertyákat, amitől tisztára templommá változott az ávósház pincéje.

A nagyanyám előbb hosszú részeket idézett kívülről a Bibliából, miközben mindenki magába szállva bólogatott. Ezután megimádkoztatta az egész gyülekezetet. Egymás mellett térdelt mély áhítattal mormogva az imát mindenki. Beleértve engem, a nővéremet, a szüleimet, a zsugásokat, az epeköves Demetert, a Kovácslékat, a Kuruczékat, a Boronkait, a két lapátvívót, a két házmestert, a Lipmannt, a Lipmannét, a Paulikot, a Pauliknét, a Verest, a Svehlát, a doktor Kisst és a doktor Semadát, a Sugárnét, a Kósát meg a feleségét.

Végül pedig szent dalokat énekelt a pince. A harmadik éneknél tartottunk, amikor a Sepsi hátulról húzni kezdett a könyökömnél fogva, és a fülembe súgta, hogy gyere, mire mentem.

Most voltam először az üzlethelyiségükben. Olyan kosz és rendetlenség volt abban a sötét kis lyukban, hogy még a nagyanyámnak is legalább egy hétre lett volna szüksége, hogy rendet vágjon, egyáltalán nem csodálkoztam, miért utál a Sepsi otthon lenni, és miért alszik inkább az utcán meg mindenféle

csövekben. A kicsi, sötét és piszkos zugban, olyan büdös volt, mintha szétöntöztek volna egy lábas romlott kelkáposzta főzeléket, amit a sarokban részegen heverő öreg Sepsi húgyszagú nadrágja és pálinkaszagú hortyogása csak fokozott.

De a Sepsi a kívülről beszűrődő gyenge fényben is magabiztosan mozgott. Előbb valami sötét odúból húzott elő egy harisnyát, amelybe a Pusztaitól lopott skatulya volt eldugva. Kinyitotta, megnézte, benne vannak-e a gyémántok. Benne voltak. Hagyta, hogy én is nézzem a három borsó nagyságú követ, hogy milyen szépen csillognak.

Aztán előhúzott egy másik harisnyát is, abban meg egy csomó papírpénz volt összehajtogatva. Ezeket a nadrágzsebébe gyűrte, majd előkotort valahonnan két dög nehéz hátizsákot, amiből az egyiket a kezembe nyomta, majd a roló alatt kimásztunk, és elindultunk a barikád felé.

Most nem mentünk ki a Boráros térre, végig a sötét mellékutcákban cipekedtünk a Corvin mozi felé, közben a Sepsi elmondta, hogy a nővére délelőtt a lövöldözés szünetében megígérte, hogy magával viszi a Sepsit is Amerikába. Te is jöhetsz, ha nem vagy beszarva, mondta, aztán nem szólt többet, csak sunnyogott előre cipekedve a koromsötétben.

Már messziről látszott, hogy valami nincs rendben a barikád körül, mert semmilyen fény nem világított, tök sötét volt és síri csend. Tulajdonképpen nem is volt már barikád, mert a macskakövek szét voltak dúlva, mintha egy kotrógép söpörte volna őket el. Odabent pedig csak úgy kongott minden az ürességtől. A mozi bejáratához mentünk, de be volt zárva, és zárva voltak a házak kapui is.

Már vagy harmadszor jártuk körbe a tök ürességet, de a Sepsi csak ment tovább elszántan, mintha határozott célja lett volna. Aztán egyszer csak megállt. A földhöz vágta a hátizsákot, letépte a vállamról a másikat, azt is földhöz vágta, rájuk taposott, majd a köveket meg a széthajigált vasdarabokat rugdosva elindult kifelé.

Kint megállt, a levegőbe bámult, aztán elindult, én meg utána, de most látszott, hogy a Sepsinek fogalma sincs, hogy hova is akar menni, ami teljesen szokatlan volt nála, és az is nagyon furcsa volt, hogy ahogy ment előre a szélben, vastag sugárban folyt le a koszos képén a könnye. Az állán összeállt, le se törölte, úgy csöpögött le a földre.

Ilyennek még sose láttam. Csak mászkált összevissza, már vagy háromszor megkerültük a háztömböt, mégse mentünk be se az üzlethelyiségbe, se a pincébe. Időnként megállt, és rugdosta, a falat, aztán ment tovább duma nélkül, utána megint megállt, csak, hogy a falat rugdossa. Nem is szólt hozzám, teljesen úgy nézett ki, nem is tudja, hogy ott vagyok.

De aztán kiderült, hogy mégiscsak tudja, mert a játszótér közepén hirtelen megállt, rám bámult, megszívta az orrát, és azt mondta, hogy nagy szar az egész. Hát igen, válaszoltam, az biztos, de nem folytattam, mert nem tudtam mire is gondol pontosan, ráadásul óriási lövöldözés kezdődött, egészen a közelünkben.

Spuri, a kurva istenit, hallottam a Sepsi hangját, és a következő pillanatban már előttem rohant. Persze, mint az őrült, én is szaladni kezdtem. A Sepsi sokkal jobb futó volt nálam, de most lehagytam, mert megbotlott valamiben.

Amikor a tér sarkára értem, visszafordultam egy pillanatra, de ez a hülye meg mindig ott feküdt a földön.

Pont olyan volt, mint amikor egyszer belekötött két cigánycsávó, akik nem is a környékünkön laktak. Amikor az egyiktől kapott egy fülest, akkor is úgy csinált, mint most, csak feküdt a földön, mint akit agyonütöttek. Ettől a cigányok teljesen beszartak, mert azt hitték, hogy kinyírták, úgyhogy elszaladtak. És amikor már nem voltak sehol, a Sepsi fölkelt, és röhögve mondta, hogy jól elzavarta a csávókat.

Gondoltam, megint hülyéskedik, és hazaszaladtam.

Tizenegy

Miután már a második napja nem lőttek, a Veres, a Svehla és a doktor Kiss utasítására néhány általuk kijelölt lakó kiment felderíteni. Amikor visszajöttek, azt mondták, hogy tele van a Körút emberekkel, és orosz tankokkal, de azok már nem lőnek a civilekre, úgyhogy szerintük vége ennek az egésznek, nyugodtan elhagyhatjuk az óvóhelyet.

Erre ezek hárman röpgyűlést tartottak, ahol ünnepélyesen bejelentették, hogy ezennel lejártnak tekintik a mandátumukat, de ezután is szívesen segítenek azoknak, akik felkeresik őket az ügyvédi irodában, a kerületi tanácsnál, illetve a zöldséges boltban. Végül ugyancsak ünnepélyesen utasították a legalább tíz kilót fogyott, karikás szemű házmestert, hogy nyissa ki a kaput.

Az apám nézte őket egy darabig, majd azt dörmögte, hogy azért arra kíváncsi lennék, mire vitték volna ezek hárman, ha még eltart két-három hétig ez a dolog.

De mivel tényleg csak magának dünnyögte, rajtam kívül nem hallotta senki. Azt viszont mindenki, hogy a Tihanyi, aki korábban azt hajtogatta, hogy most végre megmutatjuk annak a melák Oroszországnak, hogy milyen is a magyar virtus, és a közös imákon ő térdepelt a legbuzgóbban, harsányan kijelenti,

hogy a szovjet elvtársak végre elsöpörték ezt a reakciós söpredéket.

A pincelakók erre nem mondtak semmit, csak csendben szedelőzködni kezdtek, beleértve a Faragót is, aki hirtelen felébredt, és úgy nézett körül, mint akinek fogalma sincs róla, hogy került ide.

Mielőtt azonban a mi házunk lakói elhagyták volna az óvóhelyet, mindenki elbúcsúzott mindenkitől, és mindenki megesküdött mindenkinek, hogy a pincebarátság most már egy életre szól, és ezután is rendszeresen össze fognak járni.

Mi is fogtuk a cuccainkat, apám vitte az ingaórát, és káromkodott, hogy ez nehezebb, mint volt.

Otthon szerencsére minden úgy volt, ahogy hagytuk, és nem is lőttek be hozzánk, úgyhogy nem kellett megfagynunk a belövések miatt, amitől az anyám, mint mondta, egész idő alatt, míg lent voltunk, rettegett.

Miközben ettük a hajába főtt krumplit, elmesélte azt a történetet, ami az ostromi emlékeiből maradt meg. Ennek az volt a lényege, hogy ismert egy embert, akinek az üldözésekből kifolyólag állandóan bujkálnia kellett, mert ha elkapták volna, az végzetes következményeket von maga után.

Szóval ez az ismerős különböző golyózáporokból menekült meg, akkor sem lett semmi baja, amikor a hó alatt dekkolt egész éjszaka, meg volt, hogy két hétig nem evett egy falatot sem, és az sem törte meg. Aztán vége lett az ostromnak, és hazamehetett a lakásába, aminek csak egy hibája volt, hogy lett a falon egy egész kicsi golyószóró ütötte lyuk. De az üldözött nem törődött vele, azt mondta, ez legyen a legnagyobb gondja,

majd jól betakarózik. De hiába takarózott be, tüdőgyulladást kapott, és mivel akkor még nem volt Pesten penicillin, egy hét alatt kiszenvedett. Úgyhogy nagyon kell vigyázni az ilyen belövésekkel, mondta az anyám.

Másnap az apám elment a gyárba, és amikor hazajött, elmesélte, hogy már tegnap beindult a munka, és nincs semmi változás, csak az, hogy a Szikora kilopta az elektrolízis-készülékből a platinát, és azzal szökött Nyugatra, meg hogy a párttitkár egész idő alatt egy trágyarakás alatt bujkált.

De nem is ez az érdekes, mesélte, hanem az, hogy az egyik targoncás megnyerte a főnyereményt a totón, amit épp október huszonharmadikán, a forradalom kitörésének a napján vett át, de mivel minden bezárt, nem tudott venni rajta semmi, mégis három hét alatt elverte az összes pénzét. Ezt úgy csinálta, hogy a legnagyobb lövöldözések idején is cigányokat rendelt, és egy nótáért tízezreket fizetett, nőket hozatott, és százasokból varrt ruhát rakott a meztelen testükre, ráadásul megnyittatta az egyik kocsmát, vett egy csomó bort, és az egész utcát leitatta, úgyhogy most nincs egy vasa sem, amiért rajta röhög az egész gyár.

A következő napokban elkezdődött a nagy vendégeskedés is. Egymás után jöttek a rokonok és az ismerősök. Mind eldicsekedtek, hogy mekkora hőstetteket hajtottak végre. Egyébként mindegyiküknek csak egy hajszálon múlott az élete, már majdnem meghaltak, de az utolsó pillanatban isteni csoda folytán kimenekültek a halál torkából.

A keresztanyámnak az volt a szerencséje, hogy tavaly, amikor lakást cseréltek, nem hallgatott a keresztapámra, és nem

a Körútra költöztek, hanem a Nagytemplom utcába. Mert a Nagytemplom utcában minden épségben maradt, viszont abban a házban, ahová költöztek volna, minden emelet leszakadt, és majdnem minden lakó meghalt, tehát valószínűleg már ők sem lennének az élők sorában.

A pesti nagyanyám története is hasonló volt. Neki az volt a szerencséje, hogy egy éjszakára ágyat cserélt. Ez azért volt nagy szerencse, mert pont azon az éjszakán szakadt le az a nagy kép a falról, amit mindenki ismert a családban. Ármost a kép az élével pontosan a párnájára esett, ami azt jelenti, hogy ágycsere nélkül már nem is élne.

A nagybátyámnak, akinek az a repeszhistóriája volt, szintén volt egy életveszélyes története. Pontosan az orra előtt zuhant le egy ablakpárkányról valami virágcserép, de olyan nagy, hogy akkorát mi még nem is láttunk. Még a bokáját is megsebesítette, ha akarjuk, meg is tudja mutatni. Nem szükséges mondta az apám, és a körmével dobolt az asztalon. Csak akkor hagyta abba a dobolást, amikor belekezdett a totónyertes targoncás történetébe.

A szent nagyanyám nem mesélt semmit, csak kitakarította a lakást, mindent kimosott, kivasalt, aztán leült a szennyesláda mellé Bibliát olvasni.

Két nap múlva, amikor már a rádió szerint sem lövöldöztek, végre engem is leengedtek a térre, mert unalmamban mindent összetörtem, kétszer megrázott az áram, mire az apám azt mondta, hogy úgy látja, az utcán kisebb veszélyek leselkednek rám, mint otthon. Persze én voltam a legutolsó, akit leengedtek,

úgyhogy ki is csúfoltak, hogy mennyire kis beszari vagyok, hogy ennyire féltenek.

Szóval, mindenki ott volt már, csak a Sepsi nem volt sehol. Az üzlethelyiségük be voltak zárva, a roló le volt húzva, még egy deszka is oda volt szögezve keresztbe a bejáratra. Amikor kérdeztem, hogy nem látták-e valahol a Sepsit, a többi krapekok sem tudtak róla semmit.

A szomszédok se hallottak felőle, csak a Sepsi Mariról, hogy úgy tudják, elment Nyugatra kurválkodni, az öreg Sepsiről meg, hogy végigitta az egész forradalmat, és kigyulladt benne a pálinka.

A suli szerencsére még be volt zárva, úgyhogy egésznap lent lehetett lenni az utcán. Megnéztük a rommá lőtt Körutat meg a Boráros teret, ahonnan csak egy hét múlva emelték ki daruval az aluljáróba csúszott tankot.

Mindig történt valami izgalmas. Mindig találtak valahol fel nem robbant lövedéket, amit a tűzszerészeknek kellett szétszerelni, máskor egy felborult villamost fordítottak vissza, aztán volt, hogy elfogtak egy bujkáló forradalmárt, és azt nézte mindenki, ahogy a pufajkások megbilincselve elvezetik.

Ezek mind rohadt érdekesek voltak, de én legjobban az exhumálást szerettem. Ez úgy volt, hogy akik meghaltak az utcán a lövöldözések alatt, azokat gyorsan elásták a játszótéren, mert az nem volt lebetonozva. Álltak sorban egymás mellett a kis buckák, mint a katonák, azon a részen focizni se lehetett, mert ha eltaláltad a labdával, kettétörtek a vékony fából eszkábált keresztek, amiken nem voltak nevek.

Elég sokáig nem vitték el őket, csak három hét múlva jöttek a hullaszállítók, hogy kiássák a hullákat, elszállítsák és rendesen eltemessék őket. Persze, hogy abbahagytuk a focit, és mind odasereglettünk.

Három ember ásta ki halottakat, aztán a hullaszállító autóhoz vitték őket, ahol mi álltunk. Mivel, amikor elásták, egészségügyi okokból mindet leöntötték oltottmésszel, csak nagyon nehezen lehetett a különböző hullákat felismerni. Csak amikor berakták őket a szürke teherautóba, akkor lehetett megállapítani, hogy melyik a férfi és melyik a nő. Szóval, nagyon érdekes volt az egész, ráadásul fogadásokat kötöttünk, hogy amelyiket éppen kiásták és hozzák, férfi vagy pedig nő?

Már kétszer nyertem a Kollaival szemben, amikor az utolsó hullát kezdték kiásni. Akkor a Kollai azt mondta, hogy na, fogadjunk, hogy ez férfi! Fogadjunk, hogy nő, vágtam rá, csak, hogy ellentmondjak, mert persze, hogy a legtöbb hulla férfi volt, úgyhogy a Kollai már előre röhögött, hogy visszanyer mindent.

Nyert. A Sepsi volt.

Amikor fölemelték, mintha lépett volna egyet felém, a mészbe áztatott arcából két sötét üreg meredt rám. Ahogy megemelték, karja felemelkedett, keze még mindig görcsösen szorította a Pusztaitól lopott, gyémántokkal teli skatulyát.

Mintha a tér a feje tetejére állt volna. A tarkóm iszonyúan sajgott, ajkam kiszáradt, szájpadlásom megfeszült. Sírnom kellett, de nem tudtam, csak azt a rettenetes szorítást éreztem a szájpadlásomban.

Sarkon fordultam, és elrohantam.

Nem tudom, hogyan jutottam haza, nem tudom, hogy néztem ki, de amikor beestem a szobába, ahol megint éppen nagy vendégség volt, mindenki rémülten bámult rám. Odatámolyogtam az anyámhoz, és az ölébe fúrtam a fejemet.

Csak akkor tört ki belőlem a sírás. Fuldokolva, hörögve zokogtam.

Tizenkettő

A doktor Semada körorvos gratulált a szüleimnek, hogy milyen fiatal szervezetem van, mert két hét alatt teljesen rendbejöttem. Mehettem is az iskolába, ugyanis időközben beindult a suli.

Az osztályban alig volt változás, csak a Strebenék disszidáltak, a Sepsiről meg azt mondták, hogy elköltözött máshová. Az osztályfőnök elmondta azt is, hogy nem történt semmi különös, csak annyi, hogy az idén egy kicsit hosszúra nyúlt a szénszünet.

Jött egy új gyerek is, Lantosnak hívják, akiről kiderült, hogy a Fradiban focizik, ezért nagyon jól tud focizni. Nekem már csak mellette jutott hely, úgyhogy ő lett a legjobb barátom. Egyszer elmentünk horgászni, és akkor meséltem neki a Sepsiről, ő pedig megígérte, hogy beajánl a Fradiba.

Most különedzéseket tartok a téren, hogy felvegyenek focistának, de közben az apám is megígérte, hogy ha kijavítom a számtant négyesre, nyáron kapok egy igazi biciklit. Szóval,

lehet, hogy nem is válogatott focista, hanem biciklibajnok leszek.

.